

İRŞAD DERGİSİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَانَا وَمَنْصُورٌ

وَنَجِيءُ كَيْفَ نَشَاءُ

رَبَّنَا صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ
وَعَلَىٰ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ
وَعَلَىٰ مَنْ تَبِعَهُمْ يَوْمَ نَدْعُكُمْ
لَا يُغْنِي عَنْكَ كَثْرَتُهُمْ وَلَا
نَقْرَتُهُمْ إِلَّا بِإِذْنِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ

“NÜBÜVVET”

İÇİNDEKİLER

- 1 Mustafa Özbağ Efendi'den Güldestesi/Lamia SEZGİ
3 Nübüvvet Nur'u/Ilgın CENGİZ
4 Hatm-i Nübüvvet/Aynur ŞEKEROĞLU
6 Nisa Sûresi 59. Ayet/ Gülşah HALİS
8 Ahsen-i Aşk/Leyla Tuba TOPTAŞ
10 Ukkâşe İbn-i Mihsan/Beyza ASLAN
12 Nübüvvetin Işığ1/Derya BAŞDAĞ
14 Nişânımız:Secde/Hüsnanur Türe
18 Hakikat-i Muhammed'iyeye ve İzdüşümü/Öznur YALÇINKAYA
23 Nübüvvet Yolu/Elif ASLAN
24 Hezeyan/Melek BÖLÜKBAŞI
26 Yapay Zekanın Nübüvveteye Bakış1/Behiye KOCA
30 Çocukların Gözünde İnanç/Hümeysra SEVİNÇ YILDIZ
32 Mevlid-i Çelebi/Yeliz ÇELİK
35 Sözcükler Bir Dünya/Betül YÜCETAŞ
36 Kart Etkinliğı/Ayşegül SÜKÜT
37 İnşikaku'l-Kamer/Emine ÖZTAŞ

YAZI İŞERİ

GÜLAY CİNDORUK
HATİCE TÜRK
EMİNE NUR ÖZCAN

EDİTÖRLER

GÖZDE GÜVEN ASLAN
GÜLAY CİNDORUK
HATİCE TÜRK

GRAFİK TASARIM

ASLI ÖREN PÜRÇEK
AYŞE BETÜL ŞAHİN
BEHİYE KOCA
HATİCE KÜBRA ŞENER
MERVE KÖSE

İLETİŞİM

✉ irsadder@gmail.com
🌐 irsaddergisi.com
📧 irsaddergisi

MUSTAFA ÖZBAĞ EFENDİ'DEN GÜLDESTESİ

Bizim yolumuz üstada benzemek yolu değil. Bizim yolumuz Hazreti Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) yolundan, izinden gitmek.

Ben bir hayli tecrübeliyimdir, öyle diyelim. Sizin içinizde herhalde yol tecrübesi olarak en fazla denilebilir ki tecrübe olarak bende vardır. Zaman içerisinde insanlar, şeyhlerin üzerinden, gidilen yolların sıkıntısını daha fazla yaşayacaklar. Siz şimdi diyebilirsiniz, bizde böyle bir sıkıntı olmaz diye. Bu sizin kendi kendinize, kendi yolunuza güveninizden kaynaklanan bir şey. Ben kendim olarak, Mustafa Özbağ olarak miras bırakacaksam eğer manevi olarak ben isterim ki kardeşler öylesine sünnet-i Resulullah'a (s.a.v.) bağlı olsunlar ki bir daha sapma, böyle hafif de olsa sünneti Resulullah'ın (s.a.v.) dışına meyletme hastalıklarına duçar olmasınlar. Bir dervişin üstadını kendince iyi, güzel, hoş görmesi hakkıdır. Ama şunu unutmayın üzerinde hiç hata, kusur, eksiklik, noksanlık bulunmayan insan noktasında Hz. Muhammed Mustafa'dır (s.a.v.). Biz kendimizi ona benzetmeye, kendimizi onun yolundan gitmeye, kendimizi onun ayak izlerini takip etmeye, kendimizi onun kokusunu, onun nefesini takip etmeye rapt edersek, yolumuz asan olur.

Diyeceksiniz ki bu meselede üstad nereye konacak öyle değil mi? Üstad, bu ayak izlerini bize bildiren kimsedir. Bu ayak izlerine uymada, bu ayak izlerini takip etmede, heva ve hevese düştüğümüz yerlerde bizi uyaracak olan kimsedir. Bu ayak izlerine uymada bize delildir. Yoksa üstad bizim yolumuzda insanların benzemeye çalıştıkları kimse değildir. Bu velayet yolunun halidir. Velayet yolunda bir sufi, şeyhi gibi olmaya çalışır. Bu fakir onları gördü. Şeyhi gibi cübbe giyip, şeyhi gibi şalvar giyip, şeyhi gibi takke takıp, şeyh efendi gibi böyle işte alt kumaş aynı kumaştan gömlek aynı kumaştan haydari, aynı kumaştan üzerine böyle cübbemsi palto giyen kardeşleri gördüm. Konuşmaya gelince onun şivesini taklit etme, yemek yemeye gelince onu taklit etme, bunlar abes değil. Bunlar kendi içerisinde doğru ama burada bir şey var. Buradaki şey şu, aynı şeyi açık açık konuşacağım. Çorumlu Hacı Mustafa Efendi Hazretlerinin dervişlerinde de tespit ettim. Çorumlu Hacı Mustafa Efendi'yi öyle sevmişler ki, bütün suretlerini ona benzetmişler. Ama Çorumlu Hacı Mustafa Efendi Hazretleri vefat ettikten sonra hiç birisi rüyalarında ve hallerinde bir mürşid-i kamil görmeden göçüp gittiler. Bana anlatırlarken Çorumlu Hacı Mustafa Efendi Hazretlerinin ne büyük bir mürşid-i kamil olduğunu anlatıyorlardı. Doğruydum, ama dedim ki hadis-i şerifile sabit bu. Üçler, beşler, yediler, kırklar her daim dünya var olduğu müddetçe kıyamete kadar dünya üzerine bu veliler var olacak. Bu mürşid-i kamiller var olacak.

Siz 5. esmayı aldınız da mı şimdi kendinize şeyh bulmayı, şeyhe intisap etmeyi, etmemeyi hak görüyorsunuz?

Zahiren başlar bu yol, içsellığe doğru yürürse, kalbiyete doğru yürürse bunda bir sıkıntı yok. Ama o derviş zahirde kalırsa, haydarisini giydi, cübbesini giydi, sarığını giydi, sikkesini giydi, entarisini giydi her şeyini ona benzetti. Siretini ona benzetemezse yandı keten helva. Hz. Mevlana'ya birisi geldi dedi ki: "Ey pir! Ben, bütün her şeyimi Muhammed Mustafa'ya (s.a.v.) benzettim; cübbemi, elbisemi, ayakkabımı, pantolonumu... Acaba kemeri nasıl bir şeydi Hz. Muhammed'in Mustafa'nın (s.a.v.)? Ben kemerimi de kuşağımı da ona benzetmek istiyorum. Kuşağı nasıldı?" deyince, Hazreti Pir'in cevabı müthiş! Dedi ki: "Kuşağını da ona benzetirsen tam Ebu Cehil'e benzersin." Hazreti Pir bize bir işaret verdi. Sen işin manasına bak. Nice derviş görüntüleri vardır burunları koku almaz, suretendir. Senin burnunun koku alması gerekir.

Bana duvarın arkasından bahset. Sen de benim gibi gidip kabristanın başında on bir İhlas bir Fatiha okudun, yürüdün gittin. Kabirdekenden bihaber isen senin de benden bir farkın yok. Sen işin manasına bakmıyorsan, senin de benden bir farkın yok. O yüzden bizim yolumuz Kur'an ve sünnet ışığında, Kur'an ve sünnetin dairesinde işin manasına bakmak. İşin özünde yürümek; halde derviş olmak, kalde derviş değil. İçte derviş olmak...

Dışı harika derviş olmak, içte ahlakını güzelleştirmek. İçte ahlakını temiz tutmak, ahlakını ince tutmak, ahlakını disiplin etmek. Helal yemek, helal kazanmak, helal konuşmak, helal davranışların içerisinde yaşamak, günahattan uzak durmak. Her hal ve hareketimizde sünneti Resulullah'a (s.a.v.) uymak.

Hani Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri, Mektubat 29. Mektup 9. Kısım 8. Telvih, orada bir vartadan bahseder. Bir kısım ehl-i sufi, üstadlarının vermiş olduğu virde titiz davranırken, Hazreti Muhammed'in Mustafa'nın (s.a.v.) virdlerini es geçmekte namazların arkasındaki Hazreti Muhammed'in Mustafa'nın (s.a.v.) virdini terk edip 300 tane tevhid çeksem diye uğraşmak, Hazreti Peygamber (s.a.v.) Hazretlerinin sünnetine uyacağı yerde, kendine çizgi dışı yollar arayıp bulmak... Allah muhafaza eylesin.

O yüzden kıymetli dostlar sünneti Resulullah'ı, hadis kitabını okuyun. Cep telefonunuza ayıracağınız zamanın %10'unu hadis kitabı okumaya ayırabilirsiniz. Günlük 5 tane hadis okusanız, 10 tane hadis okursanız ve o hadisleri uygulamaya geçerseniz gerçekten o zaman Hz. Muhammedi Mustafa'nın (s.a.v.) yolundan gitmiş olursunuz. Hz. Mevlana diyor ki "Ben onun yolunun tozuym." Biz o yolda yürüyeceksek, onun yolunun tozu olacağız inşallah.

Derleyen: Lamia SEZGİ

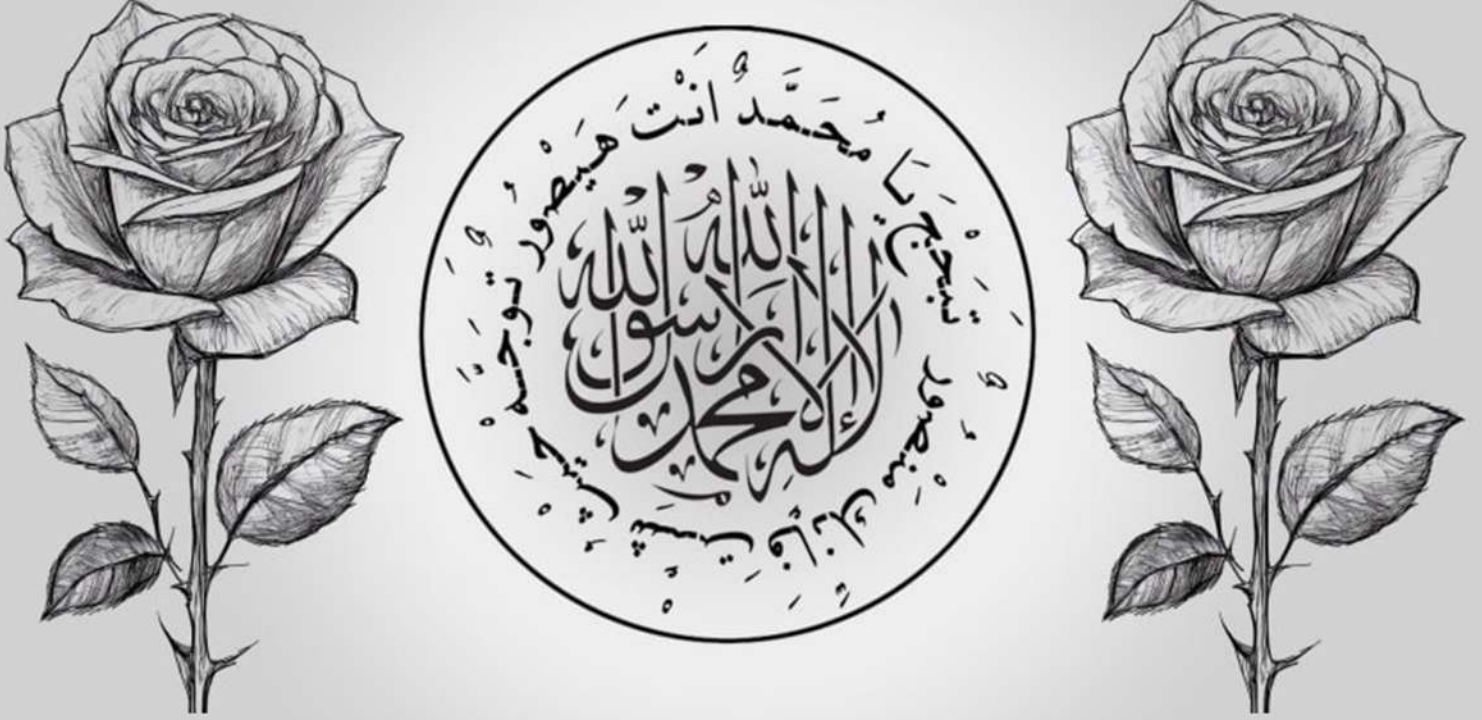
Kaynak : "https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=5wKoLmH7G-c"

Nübüvvet Nur'u

Yakub olup ağlamayı nasip et Allah'ım
Öyle ki Yusuf'un kokusunu duyayım
Bir güzelin Cemali
Bir aşğın heybeti
Dağ mı aşmaz
Yol mu geçemez
Tüm dünya yemekten tat alırken
Aşık açlıkta tat buluyorsa
Sen de bana
Gözümün önünde değil
Gönlümün gözünün önündeki Yusuf'un kokusunu getir
Sen her şeye gücü yetensin
Tüm kokular, tüm bu kalabalık
Bir Yusuf kokusu ve Yusuf güzelliği etmez
Sen bize Yusuf'u ver
Dünya onu sevenlerin olsun....
Sen her şeyi Muhammedi Mustafa'nın Nurundan yarattın
Hey hat, tüm bu güzel çiçekler
Hala o Nur'dan güzel kokuyor
Senin Veli kulunu görenin gözü
Ondan kamaşıyor
Nübüvvet Nur'u demek hala duruyor
Hayretten hayrete
Tecelliden tecelliye dönüyor dünya,
Tüm o aşk kokusu ve sıcak ışığıyla beraber
Sen bize O'nu gören göz
Duyan kulak ver Allah'ım
Hatta sen duyan kulak, gören göz ol ki
Bizde nur olalım!

Ilgın CENGİZ

Hatm-i Nübüvvet

Allâhümme salli alâ seyidînâ Muhammed..

Arapça bir tamlama olan "hatm-i nübüvvet"

peygamberlik kavramının Hz. Muhammed Sallallahu aleyhi vesellem ile sona erdiğini , ondan sonra bir peygamberin gelmeyeceğini ve Allah ile kulları arasında elçilik görevinin sona erdiğini ifade eder.

Kur'an-ı Kerim'de peygamberlik vazifesinin Hz.Muhammed Sallallahu aleyhi vesellem ile son bulduğunu ifade eden çok ayet olmakla birlikte, bunu açıkça ifade eden tek bir ayet vardır; o da Ahzap Suresi 40. ayet:

" Muhammed, sizin (yetişkin) erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat **o, Allah'ın resulü ve peygamberlerin sonuncusudur.** Allah her şeyi bilendir."

Ayet-i kerime geçen "hâtemü'n -nebiyyin" terkibindeki "hâtem" kelimesi, mütevâtir kıraat âlimlerince bir hareke farkıyla iki türlü okunmaktadır.Bahsi geçen kelime âyette "hâtem" diye okunduğunda, "mühür" anlamına gelmekte , "hâtim" diye de okunduğunda ise bu kelime "bitiren, sonlandıran veya mühürleyen" anlamına gelmektedir.

Görüldüğü üzere söz konusu kelime her iki okunuşunda da Rasulullâh Sallallahu aleyhi vesellem'in "ilâhî bir mühür, son peygamber, peygamberlerin sonuncusu " olduğu anlamını vurgulanmaktadır.¹

¹ Taberî, Câmi 'ul'-Beyân, Kahire 1321, XXII.

Dinin tamamlandığını, insanlar için din olarak sadece İslâm'ın kabul edileceğini ², İslâm'dan başka din arayanların âhirette hüsrana uğrayacağını ve isteklerinin asla dikkate alınmayacağını ³, Kur'an'ın tahrife uğramaktan korunacağını ⁴, Hz. Muhammed'in bütün âlemlere peygamber olarak gönderildiğini ⁵bildiren âyetlerin hepsi bu konudaki kesin naklî delillerdendir.

Hatm-i Nübüvvet konusu,hadis literatüründe de geniş yer almış, hadis kaynaklarının bir kısmı, Hz. Peygamber'in bu vasfıyla ilgili hâdisleri "Hâtemü'n-nebiyyîn" başlığı altında toplamışlardır. ⁶ Bunların içerisinde Allah'ın Rasulünün özellikle edebî bir san'at ile ifade ettiği hadîs-i şerifi çok etkileyicidir:

"Benimle, benden önce gönderilen peygamberlerin durumu, yaptırdığı evi bitirdikten ve binayı donatıp -süsledikten sonra, evin bir köşesinde bir tuğlalık boş yer bırakan kişinin durumuna benzer. Bu bitmiş evi ziyaret edenler, binanın içini gezip dolaşırlarken gözleri bu eksik bırakılan yere iliştiği zaman : 'çok güzel olmuş amma, keşke evin şu köşesi boş bırakılmasaydı!' demekten kendilerini alamazlar. İşte ben, peygamberlik binasında tıpkı yeri boş bırakılan o köşe taşı gibiyim. Zira ben, Hâtem'ün Nebiyyîn'im (peygamberlerin sonuncusuyum)."⁷buyurmuştur.

Hz Peygamber Sallallahu aleyhi vesellemin vefatıyla birlikte Ridde olayları denilen, 'yalancı peygamberlik' iddiaları ortaya çıkınca, Hz Ebubekir Radiyallahu anh bu kimselerle tereddüt etmeden savaşmış, bu mesele üzerinde ehemmiyetle durmuştur.

Bu sebeple ilk dönemlerden itibaren kelâm kitaplarında peygamberlik bahsinde Hatm-i Nübüvvet bahsi ele alınmış, Kur'an ve Sünnete bağlı olan bütün âlimler Hz. Muhammed Sallallahu aleyhi vesellemin gelişiyile nübüvvetin sona erdiğine inanmanın İslam akaidinin temel bir ilkesi olarak kabul etmişlerdir.

Hatm-i nübüvveti inanmamak veya şüphe içinde olmak dinden çıkmak demek olduğu için Hz.Ebubekir radiyallahu anh 'ın ilk dönem bu kimselerle savaşmıştır.Ve İslâm âlimleri ashabın bu konudaki icmâına uymuşlar ve muhalif görüşte olanların müslüman olamayacağına hükmetmiştir. ⁸

Kur'an'a ve Sünnet'e iman eden herkesin Hz. Muhammed'den sonra bir peygamberin gelmeyeceğine kesinlikle inanması gerekir. ⁹ Aksi durumda Kuran ve Sünnet ile çelişen iddiâlar ,İmam Mâturîdî'nin ifadesiyle üzerinde tartışmaya bile gerek olmayan bir takım anlamsız iddialardır. ¹⁰

Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammed...

Aynur ŞEKEROĞLU

² El-Mâide suresi-3. Ayet

³ Âl-ilmrân Suresi -85. Ayet

⁴ Hicr Suresi-9.Ayet

⁵ el-En'âm Sure-19; el-A'râf-158; el-Furkân-1; Sebe'-28 Ayetler

⁶ Buharî, Menâkıb-42

⁷ Buharî-Menâkıb/42

⁸ Âlûsî, XXII, 32-41

⁹ Mâturîdî, Kitâbü't-Tevhîd s. 190

¹⁰ Mâturîdî. Kitâbü't-Tevhîd s. 19

Prof. Dr. Metin YURDAGÜR, İSLÂM DÜŞÜNCE TARİHİNDE HATM-i NÜBÜVET MESELESİ,Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi SAYI: 13-14-15 (1995-1996-1997) makalesi ve DİA /Hatm-i Nübüvvet Maddesinden istifade edilmiştir.

Ey iman edenler!

Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin ve sizden olan emir sahibine de itaat edin.

Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz; Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Resulüne arz edin.

Bu, daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir.

Nisa suresi 59

Üstadım Mustafa Özbağ Efendim (kaddesallahu sırrahul aziz) buyuruyor ki: "Allah'a itaat edersen seni kendisine yönlendirir, senin önüne bir nur koyar ve yolunu aydınlatır."

Hazreti Peygamber'e (sallallahu aleyhi ve sellem) itaat etmek de Allah'ın emrine itaat etmektir yani farzdır. Çünkü Allah (celle celaluhu) Kur'an-ı Kerim'de Nisa Suresi 80. ayette "Peygamber'e itaat eden Allah'a itaat etmiş olur. Kim de itaatten yüz çevirirse aldırma! Çünkü biz seni onların üzerine bekçi olarak göndermedik." buyuruyor. Bu doğrultuda yüce kitabımızda Peygamber'e (sallallahu aleyhi ve sellem) itaatle alakalı 15 ayet-i kerime bulunmaktadır.

Ebu Hureyre'den (radiyallahu anh) nakledildiğine göre, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin hepsi cennete girecektir, yüz çeviren müstesna!" Orada bulunanlar "Ey Allah'ın Resülü, yüz çeviren kim?" diye sorunca Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) "Bana itaat eden cennete girer. Bana isyan eden yüz çevirmiş demektir." şeklinde cevap vermiştir. (Buhârî, İ'tisâm, 2)

Mevla (celle celaluhu) Kur'an-ı Kerim'de "Allah ve Resülü bir meselede kesin ve bağlayıcı bir hüküm verdiği zaman mümin erkek veya mümin kadının kendileriyle alakalı o meselede başka bir tercihte bulunma hakkı yoktur. Kim Allah ve Resulüne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur." (Ahzâb / 36) buyurur.

Üstad Mustafa Özbağ Efendi de (kaddesallahu sırrahul aziz) 26 Eylül 2022 tarihli Mesnevi sohbetinde "Tevhide ulaşmanın yolu rububiyet tevhit düşüncesinden geçer. Bütün ayet-i kerimelerde Cenabıhak din ile alakalı itaati kendisine ve Rasulüne bağlamıştır. O yüzden Hazreti Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem) "Size iki şey bırakıyorum kim sınıksı sarılırsa kurtuluşa ermiştir. Birincisi Allah'ın kitabı Kur'an, ikincisinde benim sünnet-i seniyyemdir." der.

Günümüzde maalesef hadis-i şerif ve sünnet-i seniyyeleri yok sayanlar artmakta. Ayrı bir grup ise hadislerin günümüze kadar sahihliğini koruyamadığını iddia etmekte. Araf suresi 199. ayette yüce Rabbimiz (celle celaluhu) "Cahillerden yüz çevirin." buyuruyor ancak bu mevzuda iki kelam edip geçmek istiyorum:

Birincisi hadisleri inkâr etmenin küfür olması ile alakalı ayet-i kerimelerden birkaç tanesini yazının içeriğinde bulabiliriz. İkincisi ise kişi bir hadis-i şerife bu O'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) kelamı diyerek sımsıkı yapışırsa hiçbir kaybı ve zararı olmaz hatta inancım o ki niyeti hürmetine Rabbinin (celle celaluhu) merhametine, Rasulunün (sallallahu aleyhi ve sellem) muhabbetine hasıl olur. Ancak inkâr eden kişi gerçek bir kelamı yok sayması sebebiyle tüm amellerini çöp edebilir. Üstadımız Hacı Mustafa Özbağ Efendinin de (kaddesallahu sırrahul aziz) buyurduğu gibi "Hadisleri reddeden küfür ehlidir. Bu kişiler dinlenmez ve onları dinlemek de insanı küfre götürür."

Hazreti Pir Mevlâna Celaleddin-i Rumi de "Biz bu daracık beden kafesinden Kur'anla, sünnetle, Peygamberlerin yoluyla kurtulduk. Biz bu daracık beden kafesinden mâna yolunda yürüyerek kurtulduk. (Mesnevi 6/4541) Ey kardeş, bir olan Allah'a ve Muhammed'e (sallallahu aleyhi ve sellem) yapış da ten Ebu Cehilinden kurtul!" buyuruyor. (Mes.1/782)

Bizler Muhammed ümmeti olmaktan gurur duyar ve her an bu lütfâ hamededebilmek için Rabbimizden yardım dileriz.

Hazreti Pir Mevlâna Celaleddin-i Rumi'nin deyişiyle "Eşsiz müjdecî, Resullerin efendisi, yerin ve göğün ışığı, peygamberlerin en güzeli, en açık ve yerinde söz söyleyeni, iki âlemin elçisi, insanların ve cinlerin rehberi, Allah'ın kendisi üzerine yemin ettiği ve 'Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım.' diyerek yücelttiği kişi"nin (Mecâlis-i Seb'a, I.BI.) ümmetinden olmak şeref olarak bizlere kâfidir.

Rahman da buyuruyor ki "Sizden kim Allah'a ve elçisine gönülden itaat eder ve iyi bir iş yaparsa ona da ödülünü iki kat veririz." (Ahzap,31) "Bu ödül (müjde) hem dünya hem ahiret hem maddi hem de manevi üstün bir rızıktır." buyurur üstadım. Ne var ki Allah (celle celaluhu) ve Resulünü (sallallahu aleyhi ve sellem) seven için bu müjdeler bir hedef değil, yalnızca Rablerinin bir ikramıdır.

Yazımı Üstadımızın ehl-i sufiye nasihat ve emirleri ile sonlandırıyorum.

"Bizim yolumuzun temel öğretisidir. Buhari, Müslim, Tirmizi, İbni Mace, Ebu Davut gibi sahih hadis kitaplarında geçenlerin hepsini de kabul ederiz ve etmeliyiz.

Kardeşler, Kur'an-ı Kerim'e sımsıkı yapışıp bütün hadis-i şerifleri kendilerine rehber edeceklerdir. Seyrüsülûk yürüyecek olanlar Muhammed-i Mustafa'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) nefesine dahi tabi olacaklar. Onun nefes alışıyla nefes alıp nefes verişiyile vereceksin. Bekleyeceksin, uyanık olacaksın. O (sallallahu aleyhi ve sellem) yürüdüğünde yürüyeceksin, O (sallallahu aleyhi ve sellem) yürümezse duracaksın. O (sallallahu aleyhi ve sellem) gösterdiğinde bakacaksın, O (sallallahu aleyhi ve sellem) göstermezse bakmayacaksın...

Tabi ol.

Bu yolda böyle yürüyeceksiniz burada kal.

Bu yol Muhammed-i Mustafa'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) üzerinden yürür.

Bu yol Muhammed-i Mustafa'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) adımını takip etmektir.

Bu yol Muhammed-i Mustafa'ya (sallallahu aleyhi ve sellem) zahîr ve bâtın tâbiyetten yürünür.

Selamete kalın.

Gülşah HALİS

لا إله إلا الله محمد رسول الله

Ahsen-i Aşk

Hiçbir zamanın olmadığı zamanda süzüldü Hüdhüd, vahanın surlarında saklarken sırrını. Bulutlar bir kez daha devinirken ıssız karanlıkta, kanatlarında yağmur bereketiyle sızdı lamekân şehrinin sokaklarındaki kayıp susuzlara akşam ve düştü yolculuğu henüz başlamamış bir muştunun kuraklığına kar. Henüz bahar gelmemişti lakin ilk yaprak düşeli kovalamıştı mevsimler mevsimleri. Karanlıklar aydınlığı aydınlıklar karanlığı kaç kez doğurmuştu meçhul. Yıldızlar henüz taptaze yanarken ufuklarda, güneş yakamozlarını değdirmemişti daha ılık mevsimlerin bahtsızlığına. Bir hikaye yazılmamışken henüz ayın dinginliğine, mehtap bilmiyordu doğmamış sabahların sükununda saklanan kırağının sabırsızlığını. Kuşlar daha hiç uçmamışken sancakların özgürlüğünde, çöl hiç bulaşmamıştı susuz, ıssız ve derin yakışların serabına.

Adem henüz sormamıştı karanlık gecelerin sabahında kaybolduğu gözyaşlarını suçsuzluğuna. Tufan henüz kopmamıştı. İbrahim daha bırakmamıştı can paresini ateşin çöl ettiği ıssızlığa. Umman henüz ayrılmamıştı ikiye yol olup öfkesini dindirerek. Kuyu halâ Yusuf'u beklerken inleyişleriyle kıskandırmamıştı daha zindanı. Prangalar öksüz kalmamıştı henüz Züleyha'nın aynasından habersiz. Belkis çıplak ayaklarıyla dalmazken henüz göllere ifritler tahtın bekçisiydi daha o vakit. Henüz kurumamıştı balık iki denizin birleştiği yerde çırparken kanatlarını. Rüzgâr daha inmemişti İsrail'in kanadından. Ateş daha düşmemişti gayya kuyusundan sahraya.

Adem cana bürünüp ten kafesinde bulunca vücut " La ilahe illallah Muhammeden Resulullah" sırrına erişti ve kendinden, cisminden, nurundan ve fazlından başka bir ruhu bilip ilk şahadeti getirdi. Arşın kubbelerinde görür görmez nurunu Havvadan önce sevdi ol Resülü Ekremi. Ademden nice Ademler sonra varsa da yeryüzüne, arşın hem varlığın hem yokluğun sustuğu aşkın ilk ve tek sûru ile göründü ilk Ademe o nur.

Aşkın ilk tecellisiydi ve dahi belki de ilk tesellisi. Yedi göğün, yedi arşın yedi yerin ve tüm kainatın evveli ve ahiriydi. Yaradılmamış tüm beşerin evveli, yaradılacak tüm nesnenin ahiri, semanın incisi, cennetin ilk nüvesi, alem-i melekutun saliki, bezm-i elestin naibi, nurlar nuru, aşkın baş tacı, ruhların evveli sanisi, ol Resülü kibriya Muhammed Resulullah sallallahu teala. Kelimelerin ilki, mürşidler mürşidi, seslerin en kutsisi, nefeslerin en serini yaratılmışların en güzeli o iken 'Habibullah' ismiyle şerefliendiren alemi, alemlerin yaradılış sebebi Bedrüddüca ol nebi. Nebiler nebisi, Resuller Resülü iken Adem'den nice evvel bilindi semadan inmeden henüz miraca kazanmadan tecellisi.

Silindi gök, silindi keder silindi renk kalmadı hiçbir eser "O"ndan başka sönerken yıldızlar. Yazıldı levh, okundu selâ, duyulsu ezan dolarken zezem daha dokunmadan İsmail çöle. Patladı yıldız, soldu ay, yıkıldı arş susarken evren daha yarılmadan karanlık. Yapıldı son secde, dağıldı aşıklar, soruldu kelim daha dönmezken dünya ve verildi and andan evvel zamandan münezzeh kaynarken kevser. Koktu gül aşıklıktan payını alamayıp söyletirken bülbülü, inledi ney daha yokken kuyu "O"nun hasretiyle kavurup vuslatı.

Sustu bülbül

İnledi ney

Silindi levh

Uyandı Ashabı Kehf

Devrildi arş

Koştı karınca

Savruldu

İbrahim'in elinden ateş

Ve özledi Hatice daha açılmadan gözleri dünya kederine. Sindi ruhunun tüm ince rumuzu gökkubbenin zeminine. Kul olmaya utanıp dinerken gözyaşı Ademin, kuruttu özlemiyle tüm Mekkenin kumunu. Bekledi ay yarılmadan henüz ikiye, güneşi kıskandıran tebessümü sinmeden Medine-i Münevvere'nin diline.

Söndü arş

Söndü sema

Söndü güneş

Söndü ay

Dönünce ol Resulü can kafesinde müçteba

Leyla Tuba Toptaş

UKKAŞE İBİNİ MİHSAN

Bir gönle girmek, hele ki o gönlün içi Allah'ın emir ve yasaklarının dışına çıkmamış hakiki bir aşğın gönlüyse... İşte o gönül Resulullah Hazretlerinden (sallallahu aleyhi ve sellem) başkası değildi. O gönle giren nice yıldızları, sahabesi vardı; her biri Samanyolu'nda birbiri ardına takip eden ışık hüzmeleri gibiydiler. O gönülde yer edinmiş, o ışık hüzmelerinden birisi de Ukkâşe Hazretleri'ydi. Genç yaşlarda İslam'la müşerref olmuş, ömrünü bu uğurda geçirmişti. Fahrikâinat efendimizin yanında işkencelere göğüs germiş, nice baskılara rağmen yılmadan yıkılmadan İslam davasını, Resulullah'a olan sevgisini haykırmaya devam etmişti. Etrafında küfre batmış yakınlarına nasihat ederek Müslümanlığı yaymaya gayret göstermişti. Mekke'de gönlü İslam'la yeşeren insanlar çoğalınca Müslümanlara zulüm ve baskı da artmaya başladı. Bunun üzerine Medine'ye hicret eden Müslümanlar ile Ukkâşe Hazretleri de (radiyallahu anh) göç etti. Müşrikler Medine'de de Müslümanlara rahat vermeyince Bedir, Uhud ve Hendek Savaşları yaşandı. Ukkâşe Hazretleri yakışıklı, genç ve cevval bir delikanlıydı. Gözü karaydı. Bu savaşların hepsinde korkusuzca mücadele etti. Bedir Savaşı sırasında düşman safları arasına korkusuzca dalan, önüne geleni kılıç darbeleriyle yere seren, korkusuzca savaşan Ukkâşe Hazretlerinin kılıcı kırılmıştı. Allah Resulü Hazretlerinin (sallallahu aleyhi ve sellem) yanına gidip durumu bildirdiğinde Resulullah ona bir hurma dalı vermiş ve onunla savaşmasını buyurmuştu. Hiç düşünmeden tekrar savaş meydanına dönen Ukkâşe Hazretlerinin elindeki dal, beyaz sağlam bir kılıca dönüşmüş; müşrikleri bozguna uğratana kadar bu kılıçla savaşmıştı.

İslam ev ev, gönül gönül dünya üzerinde yayılmaya başlamıştı. Artık insanlar akın akın Müslüman oluyordu. İki cihan güneşi, göz aydınlığı Peygamberimizin öte âleme geçiş günü yaklaşmaktaydı. Allah Resulü (sallallahu aleyhi ve sellem) "Bende kimin hakkı varsa gelsin alsın." buyurmuştu. O sırada ayağa kalkan Ukkâşe (radiyallahu anh) Fahrikâinat Efendimizin devenin üzerindeyken deveye vurmak için kaldırdığı kamçısının kendisini vurduğunu söyleyerek hakkını istediğini söyledi. Nebiler serdarı hemen o kamçıyı getirmelerini buyurdu. Kamçı gelince bütün ashap yalvarmaya "Bize vur!" demeye başlamıştı. Kimi malının tamamını vermeyi teklif ediyor, kimi kendisine vurmasını söylüyordu. Ashabıkiram, Ukkâşe Hazretlerinin o sevgililer sevgilisine vurmaması, bu davasından vazgeçmesi için adeta yalvarıyordu ancak o hakkını almak için diretiyordu. Çırpınışlar sonuçsuz kalmış, Allah Resulü sırtını çevirmiş bekliyordu.

Ukkaşe (radiyallahu anh) o sırada kendi sırtının çıplak olduğunu söyleyince üzüntü ve öfke artmıştı. Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) üstünü çıkarınca daha fazla bu olaya dayanamayan ashap hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı. O sırada Ukkaşe (radiyallahu anh) Resulullah Hazretlerinin (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek mühr-i şerefini öpmüş "Benim maksadım bu mührü görmek ve öpmektir. Anam babam sana feda olsun Ya Resulullah! Bana bin kamçı vursan helal olsun." demişti. Bunun üzerine daha bu dünyadayken Resulullah Hazretlerinin (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek dilinden "Sağlığında cennetlik bir adam görmek isteyen, Ukkaşe'nin yüzüne baksın." methine ve müjdesine nail oldu.

Hazreti Ebubekir'in (radiyallahu anh) halifeliği döneminde keşif gücü olarak gönderildiği savaşta saldırıya geçmek üzereyken şehit düştü.

Rabbim bizleri de onlar gibi korkusuz ve son nefese kadar imanla, aşkla bu uğurda cihat edip öte âleme göçenlerden eylesin...^[1]

Beyza ASLAN

---

[1] Kaynakça

El-İstiab, III, 1080.

Üsdü'l-Gabe, IV, 64.

İbni Kesir, el-Bidâye ve'n-Nihâye, III, 291

Taberânî, III, 56

TDV İslam Ansiklopedisi

Nübüvvetin Işığı

Amine binti Vehb (radiyallahu anha)

Alemlere rahmet olarak gönderilen o mübarek Peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) annesi Amine binti Vehb (radiyallahu anha) Nübüvvetin nuru ile aydınlanan, vahyin öncüsü olan bir anneydi.

Amine binti Vehb (radiyallahu anha), Kureyş kabilesinin saygın bir ailesine mensuptu. Onun temiz kalbi ve yüksek ahlakı, Allah'ın (Celle celaluhu) seçkin elçisini dünyaya getirmeye layık kılınmıştı. Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah (radiyallahu anha) ile olan nikahı, alemlere rahmet olacak olan peygamberin doğumuna sebep olan bir evlilikti.¹

Hız. Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) annesi Amine binti Vehb (radiyallahu anha) seçilmişlerin en güzeline nail olmuştur. Amine (radiyallahu anha), peygamberlik nurunu karnında taşıırken gönlünde huzur ve mutluluk doluydu. O, doğumu ile kainatı aydınlatacak olan nurun müjdecisiydi. Hız. Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) doğumu, karanlıkları aydınlatan, zulmeti nura dönüştüren bir mucizedir.

Amine binti Vehb (radiyallahu anha) oğlunu kucağına aldığında, nübüvvetin ilk işaretleri de ortaya çıkmaya başladı. Allah'ın elçisi olarak dünyaya gelen bu mübarek Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), annesinin kalbine işlediği sevgi ve şefkatle büyüdü.

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) doğduğunda birçok mucizevi olay yaşanmıştır. Bir hadisi şerifte belirtildiği gibi Resûl-i Zîşan Efendimiz'in (aleyhissalâtu vesselâm) meşhur şâiri Hassan bin Sâbit (radiyallahu anha) bu hususu şöyle anlatmıştır:

"Ben sekiz yaşlarında var yoksun. Biliyorum, bir sabah vakti, Yahudînin biri 'Hey Yahudîler!' diye çığlık atarak koşuyordu. Yahudîler, 'Ne var, ne yırtınıyorsun?' diyerek adamın başına üşüştüler. Yahudî şöyle haykırıyordu:

"Haberiniz olsun, Ahmed'in yıldızı bu gece doğdu. Ahmed bu gece dünyaya geldi.""

İbni Sa'd'ın (radiyallahu anha) naklettiği konu ile ilgili bir rivâyette ise şöyle denilmektedir:

"Mekke'de oturan bir Yahudî vardı. Allah Resûlü'nün doğdukları gecenin sabahı Kureyşlilerin karşısına çıktı ve sordu:

'Bu gece kabilenizden bir oğlan çocuk doğdu mu?'

Kureyşliler, 'Bilmiyoruz.' cevabını verince, adam sözlerine devam etti:

'Varın, gidin, soruşturun, arayın; bu ümmetin peygamberi bu gece doğdu. Sırtında alâmeti var.'

Kureyşliler varıp soruşturdular ve gelip Yahudîye haber verdiler:

'Bu gece Abdullah'ın bir oğlu dünyaya geldi, sırtında bir nişan var.'

Yahudî gidip peygamberlik alâmetini gördü. Ve aklını kaybetmişçesine şöyle haykırdı:

'Peygamberlik artık İsrâiloğullarından gitti. Kureyşlilere öyle bir devlet gelecek ki, haberi doğudan batıya kadar ulaşacaktır.' "³

O mübarek gün gökkubbe yıldız kandilleriyle Resûl-i Kibriya Efendimizin gelişini müjdeliyordu. Tasavvufî öğretiler, her şeyin bir hikmeti olduğunu vurgular. Amine binti Vehb'in (radiyallahu anha) anneliği de bu hikmetlerin bir parçasıdır. O, yalnızca bir annenin evladına olan sevgisini değil, aynı zamanda nübüvvetin taşıdığı ilahi rahmetin de bir yansımasıydı. Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) annesinden aldığı ilk dersler, nübüvvetin temelini oluşturan şefkat ve merhametti. Bu temel, onun peygamberlik görevinde gösterdiği sevgiyi ve sabrı açıklayan en önemli unsurdur. Amine binti Vehb (radiyallahu anha), bir anne olarak nübüvvetin ilk öğreticisi ve rehberiydi.

Hz. Amine binti Vehb'in (radiyallahu anha), kısa ömründe büyük bir vazifeyi yerine getirmenin huzuruyla Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) bıraktığı en büyük miras, kalbine işlediği ilahi aşk ve nübüvvetin nurudur. Onun vefatıyla, Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) erken yaşta yetim kalmış, ancak annesinden aldığı bu ilahi sevgi ve şefkatle büyümüş ve nübüvvet yolunda ilerlemiştir.

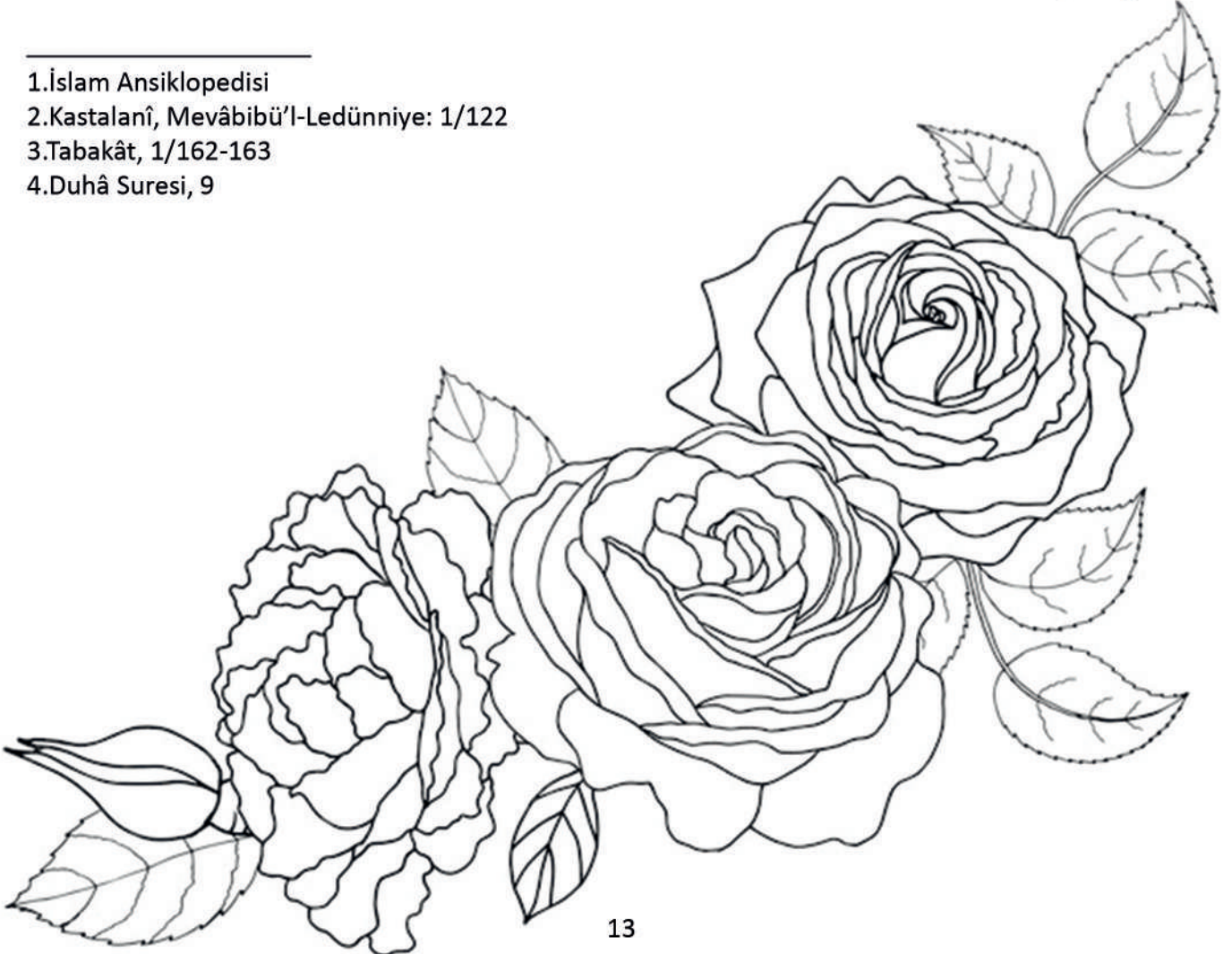
Kur'an-ı Kerim'de, yetimlerin korunması ve onlara karşı merhametli olunması vurgulanır: "**Öyleyse sakın yetimi ezme.**" 4 Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) de yetim olarak büyümüş, bu ayetlerdeki emirleri yaşamış ve tüm insanlığa örnek olmuştur.

Hazreti Amine binti Vehb (radiyallahu anha), sadece bir anne değil nübüvvetin ilk müjdecisidir. Onun yüreğinde taşıdığı ilahi aşk ve nübüvvet nuru, Peygamber Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) yoluna ışık tutmuştur. Onun hayatı, bizlere nübüvvetin ve ilahi rahmetin en yüce örneğini sunar. Hz. Amine'yi (radiyallahu anha) anmak, nübüvvetin nurunu ve sevgisini yüreğimizde yaşatmak, Peygamber Efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) olan sevgimizin bir nişanesidir.

Rabbim bizleri nübüvvet yolunda ilerlemeyi, onların şefaatine nail olmayı nasip etsin.

Derya BAŞDAĞ

-
- 1.İslam Ansiklopedisi
  - 2.Kastalanî, Mevâbibü'l-Ledünniye: 1/122
  - 3.Tabakât, 1/162-163
  - 4.Duhâ Suresi, 9

NİŞÂNIMIZ: SECDE

Başlığım secde... Konuya Üstadım Hacı Mustafa Özbağ'ın varlığın yaratılışı ile ilgili anlattığı pasaj ile başlamak istiyorum.

*"Cenâb-ı Hakk meşhur hadis-i kudside 'Ben bilinmez idim.' diyor. Ben bilinmez idim, denilen halini biz bilmiyoruz, Cenâb-ı Hakk da burayla alakalı bir bilgi vermiyor zahir manada ve Hazreti Muhammed-i Mustafa da diyor ki, 'O bilinmez idi.' Hadis-i kudsi devam ediyor: 'Bilinmekliği istedi.' Onun bilinmekliği istemesi Allahlık halidir. Bilinmekliği istemesi Allahlık halidir. Ve bir şey yarattı. O yarattığı şey de O'nu bildi. Onu yaratır yaratmaz O'nu zikretti, O'nu teşbih etti, O'nu tenzih etti. Bu, varlığın başlangıcı olan, kendi ruhumdan ve nurumdan üfledim dediği, Hazreti Muhammed-i Mustafa'nın sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerinin ruhaniyeti ve nuraniyeti. Varlığın başlangıcı, varlığın evveli, peygamberlerin evveli ve ahiri. O yüzden Allah'ı ancak Allah bilir, sonra da en yüce mertebede, en yüce noktada bilen Hazreti Muhammed-i Mustafa'dır sallallahu aleyhi ve sellem, sonra diğerleridir."*¹

Secde bizim ilk yaratılan şeyden itibaren fitratımız. Secde edenler iblis fitratlı değildir, Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem) fitratlıdır. Âdem, İbrahim, Musa, İsa, Davud, Yusuf fitratlıdır.

*"Cenab-ı Hakk âlem-i berzahta ruhları yarattı. Ruhları yarattıktan sonra 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' diye sordu. Ben sizin Rabbiniz değil miyim, deyince bütün ruhlar: 'Bela, evet, sen bizim Rabbinizsin.' dediler ve Cenab-ı Hakk, onlara secde emri verdi. Birinci secdeye herkes gitti.² Malum, bu hadisi biliyorsunuz. İkinci secde emri, bir kısmı gitti, bir kısmı gitmedi. Üçüncü secde emri, ikiye gidenlerin bir kısmı, üçe gitti, ikiye gidenlerin bir kısmı üçe gitmedi, ikiye gitmeyenlerin bir kısmı üçe gitti."*³

İşte insanın yeryüzünde yaşadığı, yaşayacağı bu üç secde emrine uyma durumuyla alakalıdır. Her şey aslına rücu eder. Bizim aslımız da secde emrine ettiğimiz itaattir. Allah bizi her secde emrine uyanlardan eylesin.

"Göklerde ve yerde bulunanlar ve bunların gölgeleri sabah akşam, isteseler de istemeseler de Allah'a secde ederler." (R'ad Suresi, 15. Ayet-i Kerime)

"Onlar Allah'ın yarattığı şeylerin gölgelerinin nasıl sağdan soldan sürünerek Allah'a secde ederek döndüğünü görmediler mi?" (Nahl Suresi, 48. Ayet-i Kerime)

Her ne var ise istese de istemese de secde eder. İnsanın Rabbine en yakın olduğu an secde halidir.⁴ Bundan dolayıdır ki Allah Resulü (sallallahu aleyhi ve sellem) hazretleri secdede o kadar durmuş ki, öldü sanırlarmış.

¹ Üstad Mustafa Özbağ/251117 (Nefes III., s.222)

² A'râf Suresi, 172. Ayet-i Kerime

³ Üstad Mustafa Özbağ/ Mesnevi Şerif Şerhi Sohbetleri, 760-761. Beyitler

⁴ "Kulun secdedeki anı, Rabbine en yakın olduğu andır; onun için (secdede) duayı çoğaltın." (Ebu Davud, II/33).

Ebû Zer'den (radiyallahu anh) rivayet edildiğine göre; Resulullah şöyle buyurmuştur:

“Ben sizin göremediklerinizi görüyor, bilemediklerinizi biliyorum. Gök çatırdadı ve bunda da haklı idi. Çünkü orada her dört parmaklık yere Allah’a secde etmek için bir melek kapanmıştır. Vallahi eğer benim bildiklerimi bilmiş olsaydınız, az güler, çok ağlardınız; yatakta eşlerinizden zevk alamaz, yüksek sesle Allah’a yalvararak yollara dökülürdünüz.”⁵

A'lak Suresinin 19. ayet-i kerimesinin sonunda “secde et ve yaklaş” diye Allah-u Teâlâ, Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerine emir buyurmuştur. Üstadımın bu ayet-i kerimeyi tefsiri ise şu şekildedir;

“‘Secde et ve yaklaş.’ (A'lak Suresi, 19. Ayet-i Kerime) denilince secdeden kasıt nedir? Bir kimsenin alnını, burnunu, iki elini, iki dizini, iki ayak parmak uçlarını yere değdirmesidir, şekilsel olarak bu. Bu kendi içinde şu demektir Allahualem, bir kimsenin en önemli elindeki kıymeti varlığıdır. O kimse secdedeyken şunu der: ‘Ben bütün varlığımla sana muhtacım ve o yüzden bütün varlığımla sana secde ettim.’ Bu genelde secdeye şekilsel baktığımızda şekilsel manası budur. Ama ben bunu bu noktada görmem. O kimse yürürken de secde eder. Bu normal secde halini reddetmek değil bu.

*Günlük hayatı yaşarken biz ne kadar Allah ve Resulünün sınırını gözetir, bütün tavır ve davranışlarımızda o sınırdaki hareket edersek aslında biz her daim secde halinde olmuş oluruz. Ayet-i kerimede ‘Ne tarafa yönelirseniz yönelin Allah’ın vechi oradadır.’⁶, der. O zaman bir kimse günlük hayatını yaşarken hem Allah’ın sınırlarına dikkat eder hem de daim zikrullahı yakalarsa o aynı zamanda daim secde halinde diyebiliriz ona. **Daim zikrullahı bulan daim secdeyi de bulmuştur.***

O zaman secde fiziksel olarak namazda uzuvlarını yere değdirmekse manada ise her halinle hem iç âleminde hem dış âleminde her şeyinle Allah’a yönelmek, O’nu hatırlamak, O’nu zikretmek, O’nu tesbih etmek, teşbih etmek, tenzih etmek, onu bu noktada bütün her düşünce ve fiiliyatta onu gözetmektir. Asıl secde de budur zaten. Her daim hatırlıyorsan hatırlamak da Zikrullah’tır. O zaman her daim secde halindesin demektir.”⁷

Allah yolunda koşturan başta peygamberler, sonra mümin kullar, dervişler, sufiler daim secde, daim zikir halini yakalamak için çaba gösterirler çünkü Allah’ı severler. Peygamberleri, biz fukaralarla bir tutmak edep dışıdır. Allah sevmiş, seçmiş ayırmıştır. Allah, Resulü ile (sallallahu aleyhi ve sellem) daima cemalleşmektedir. Allah bizim ahlakımızı da onun ahlakına bezesin, secdelerimizi onun secdeleriyle cemetsin, secdede gördüklerine dâhil eylesin, secdede yakınleştigi gibi yakınleştirsin. Âmin.

⁵ Tirmizî, Zühd, 9

⁶ Bakara Suresi, 115. Ayet-i Kerime

⁷ Üstad Mustafa Özbağ/18.05.2024 tarihli Oda Sohbeti

Allah'ın peygamberleri, Allah'a secde ile emrolunmuşlardır. Fetih Suresinin 29. ayet-i kerimesinde söylenildiği gibi nübüvvetin ve nübüvvet yolunu takip edenlerin nişanı da secde izleridir.

*"Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun yanında bulunanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûya varırken secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Yüzlerinde secdelerin izinden nişanları vardır."*⁸

Kuran'ı Kerim'de 14 adet secde ayeti geçmektedir, bu ayet-i kerimeleri okuyan ya da dinleyen kişinin secde etmesi vaciptir. 14 tilavet secdesi bulunan ayet-i kerimelerin haricinde de "secde" kelimesi birçok ayet-i kerimede geçmektedir.

"Bir zamanlar Yusuf babasına: 'Babacığım! Ben rüyamda on bir yıldızı, güneşi ve ayı gördüm; onların bana secde ettiğini gördüm.' dedi." (Yusuf Suresi, 4. Ayet-i Kerime)

"Gerçeği fark eden sihirbazlar derhal secdeye kapandılar." (Şuara Suresi, 46. Ayet-i Kerime)

Gerçeği fark eden secdeye kapanır... Secde Allah'a ve peygamberlerine inanmanın zahiri tecelliyatlarındandır.

"Yıldızlar da ağaçlar da Allah'a secde ederler." (Rahman Suresi, 6. Ayet-i Kerime)

"Ey Meryem! Rabbine gönülden itaat et, secdeye kapan ve rükû edenlerle beraber sen de rükû et." (Âl-i İmrân Suresi, 43. Ayet-i Kerime)

"Gün gelir, işler son derece güçleşir, paçalar tutuşur. Kâfirler secdeye dâvet edilirler, fakat buna güç yetiremezler. Gözleri korku ve kederden baygın düşer, kendilerini zillet kaplar. Halbuki onlar dünyada sapsağlam iken secdeye çağrılmışlar fakat bu çağrıya olumlu cevap vermemişlerdi." (Kalem Suresi, 42-43. Ayet-i Kerimeler)

Bugün secde emrine uy! Yarın güç yetiremeyeceksin.

Âdem Aleyhisselam'a, Allah ruh üfledikten sonra secde emrinde, şeytanın secde etmemesi Kur'an-ı Kerim'in birçok suresinde anlatılmaktadır. Örneğin; Hicr 28-40, Bakara 34, A'râf 11-12, Kehf 50, Tâ-Hâ 116, Sâd 75. ayet-i kerimeler...

- Hicr Suresi 28-40. Ayet-i Kerimeler;

"Hani rabbın meleklere demişti ki: 'Ben şekillenebilir özlü balçıktan, (şekil verilip) kurutulmuş çamurdan bir insan yaratacağım.' demişti. 'Onun şeklini tamamladığım ve ona ruhumdan üflediğim vakit siz de hemen onun için secdeye kapanın.' Bunun üzerine meleklerin hepsi secde ettiler. Yalnız İblîs hariç; o, secde edenlerle birlikte olmaktan kaçındı.

Allah, 'Ey İblîs! Secde edenlerle birlikte hareket etmeyişinin sebebi nedir?' diye sordu.

Dedi ki: 'Ben, şekillenebilir özlü balçıktan, (şekil verilip) kurutulmuş çamurdan yarattığın bir insana asla secde etmem!'

Allah, 'O halde çık oradan, dedi; artık kovuldun!' Kıyamet gününe kadar lânetlenmiş bulunmaktasın!'

⁸ Fetih Suresi, 29. Ayet-i Kerime

'Rabbim! Öyleyse insanların yeniden diriltileceği güne kadar bana mühlet ver.' dedi.

Allah, *'Vakti (katımızda) bilinen bir güne kadar mühlet verilmiş olanlardansın.'* buyurdu.

İblîs, 'Rabbim! Benim sapmama imkân verdiğin için yemin olsun ki ben de yeryüzünde onlara (günahları) şirin göstereceğim ve -aralarından senin samimi kulların hariç- onların topunu kesinlikle yoldan çıkaracağım.'"

Şeytan üstünlük davası güttüğü için helak oldu. Üstünlük davası güden herkes helak olur. Secde etmeyen hakiki üstünlük sahibinin emrine uymamıştır. Secde etmeyen kendi kendisinin zalimi olmuştur.

Secde etmeyi sadece namazla sınırlandırmayarak bir giriş yaptık. Secde namazın en önemli farzlarından biri. Namaz insanlık boyunca var olmuştur. Ümmet-i Muhammed'e namazın farz olması Miraç hadisesinde gerçekleşmiştir.⁹ Miraç hadisesiyle ilgili söylenebilecek, sadece benim kıt dağarcığımda bile, milyonlarca cümle vardır. İnsanlığın ulaşabileceği en harikulade noktadır. Miraç hadisesi ve Tur-i Sina'daki secde haliyle ilgili Şeyhim Üstadım Mustafa Özbağ'ın bir sohbetiyle konuyu tamamliyorum. İsterim ki hepimiz anlasak, idrak etsek, yaşasak... İsterim ki bir göz açıp kapatmalık ömrümüzde Resulallah sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri gibi bir kez secde etsek.

Ne olur sana benzesek ey Allah'ın Resulü

Namazdayken yarasını dağılatıp hissetmeyen Hz. Ali'yi anlasak

Ne olur bizim de ayaklarımız namaz için şişse

Sana uymam için şefaet eyle...

*"Musa Aleyhisselam Tur-i Sina'da durdu, 40 gün konuştu konuştu konuştu: 'Seni göremem mi?' dedi. O'nu görmek. Bütün insanların gerçek manada en yüksek duygusu. Ve o yüksek duyguyla cennette toplandık. Uzaktan bir nidacı seslendi: 'O geliyor.' ve O, cennet halkına tecelli etti, görüldü. Bir kısmı dedi ki: 'Bu bizim Allah'ımız değil.' Bir kısmı da **hemen secdeye gitti**. Allah'ı görseniz O'na bakmaya mı çalışırsınız secdeye mi gidersiniz? Demek ki bakacak takatları yok secdeye gittiler. Bakacak takatları olsaydı seyre dalarlardı. **Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem Miraç'ta secdeye gitmedi. Seyre daldı.** Hadis-i şeriflerde görür görmez secdeye gitti diyor mu? Hayır. Ya? O secdeye gitmedi seyre daldı. Cennet halkının bir kısmı hemen secdeye gitti. Bir kısmı da inkâr etti. Tenzih, teşbih. Cennette de var. Sonra Cenab-ı Hak 'Bu bizim Allah'ımız değil.' diyenler için herkesin hayaline, düşüncesine, fikrine, kendi tahayyülüne göre bir daha tecelli etti."¹⁰*

Hüsnanur TÜRE

⁹ Müslim, İman: 263

¹⁰ Üstad Mustafa Özbağ /Muhyiddini Arabi'de Hayal Sohbeti
https://www.youtube.com/watch?v=azNbp_2FN0U

HAKİKAT-İ MUHAMMEDİYYE VE ZAMANA İZ DÜŞÜMÜ

Dini hakikatinden yani ayet, hadis-i şerif ve imamların içtihatlarından öğrenmeye başladığım sıralarda Riyâzü's-Sâlihîn'de geçen çok etkilendiğim bir hadis-i şerifi:

Hiz. Ebû Hüreyre (radiyallahu anh) anlatıyor: "Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: Allah, rahmeti yüz parçaya böldü. Bundan doksan dokuz parçayı kendi nezdinde tuttu. Yeryüzüne geri kalan bir cüzü indirdi. (Bunu da -cin, insan ve hayvan- mahlukatı arasında taksim etti.) Bu tek cüzden nasibine düşen pay sebebiyledir ki mahlukat birbirlerine karşı merhametli davranır. At, (hayvan) yavrusuna basmamak endişesiyle ayağını bu sayede kaldırır."

Bu hadis-i şerif benim için Allah'ın rahmetini nasıl vesileler üzerinden ilettiğini simgeliyordu ve bu bazen bir hayvanın üzerinden dahi tecelli edebiliyordu. Eğer vesileleri görmezsek her şeyi yapan Allah, yani "La faile illallah" deyip geçebiliriz fakat O'na gidiş yolunu takip etmek ve O'nu bilmek istiyorsak vesileye de iyice bakmalı, O'nu tanımalı ve anlattıklarını anlama gayretinde olmalıyız.

Allah'ı insanlara tanıtan, Allah'ın kendisi için "Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (Enbiya Suresi 107. Ayet-i Kerime) diye buyurduğu son peygamber Hazreti Muhammed Mustafa'dır. (sallallahu aleyhi ve sellem) Peki Hazreti Muhammed Mustafa'yı (sallallahu aleyhi ve sellem) öğrendiğimiz kişi kimdir? Allah'a ve peygamberine davet eden Allah'ın kâmil, veli, salih kulları... Ben de Allah ve Rasulünü, Mürşid-i Kâmil olduğuna inandığım, bizlere nübüvvet yolunu anlatan, Allah ve Rasulüne davet eden Pirim Mustafa Özbağ Beyefendi vesilesiyle öğreniyorum dokuz senedir hamdolsun. Hakikat-i Muhammediyye konusu da sufilik yoluna girdiğimde öğrendiğim, sufilerin Rasulullah Hazretlerinin (sallallahu aleyhi ve sellem) sevgisi, muhabbeti ve itaati üzerine niçin bu kadar titizlikle durduklarını anlamama vesile olan derin ve sonsuz bir konu oldu benim için. Burada bu konuyu bir girizgâh niteliğinde anlatmaya çalışacak ve Üstadımın konuyla ilgili yakın zamanda gerçekleşen bir sohbetine yönlendirerek yazıya son vereceğim inşallah.

Hakikat-i Muhammediyye nedir, benim de hakikat olduğuna iman ettiğim delil olabilecek bazı ayet-i kerime ve hadis-i şerifler nelerdir, kaynakları belirtilmiş bir çalışmadan alıntılarla özetlemek isterim:

"Tasavvuf felsefesinin tartışmalı konularından birisi de Hakikat-ı Muhammediyye meselesidir. Genellikle Abdullah et-Tusterî ile başladığı söylenen bu tasavvur; Hakim Tirmizî ile devam etmiş, İbn Arabî ile zirveye ulaşmıştır. Kısaca Allah'ın her şeyi Hazreti Muhammed'in nûrundan yarattığı fikrine dayanan bu anlayış, sonra gelen birçok önemli sufi tarafından da benimsenmiştir.

Hakikat-ı Muhammediyye nazariyesine göre Allah'ın yarattığı ilk şey Rasulullah'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) nurudur. Allah tüm varlığı bu nurdan yine bu nurun sahibi olan Hazreti Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) yüzü suyu hürmetine yaratmıştır. Bunun da aslında sevgi (hubb) yatar. Allah bilinmeyi dilemiş, kendisini bilip tanışınlar diye de ilk olarak Hazreti Muhammed'in nurunu ve bu nurdan da tüm mahlukatı yaratmıştır. Bu nazariyenin ilk olarak ne zaman ve kiminle başladığı tam net olarak bilinmemekle beraber, kaynakların çoğuna göre bundan ilk bahseden sufi Abdullah et-Tusterî'dir. Ancak yukarıda da görüldüğü gibi et-Tusterî'den çok daha önce Hasan-ı Basrî'nin buna benzer sözler söylediği, Cafer-ı Sâdik'ın Nur-ı Muhammedi'den bahsettiği anlaşılmaktadır. Yine Taberî'den konuya dair gelen iki rivayet meselenin daha Tâbiîn döneminde dillendirildiği ihtimalini doğurmaktadır.

¹ Buhari, Edeb 19, Rikak 19, Müslim, 17, (2752), Tirmizi, Da'avat 107-108, (3535-3536)

Hadislerden Deliller:

1. "Ben yaratılış itibariyle nebilerin ilki, gönderiliş olarak sonuncusuyum."
2. "Âdem daha su ile çamur arasında iken ben nebi idim."
3. "Biz, ilk sonuncularız"
4. "Ey Cabir! Allah'ın ilk yarattığı şey, senin Nebi'nin nurudur."
5. "Ben Allah'tanım, müminler de bendendir."
6. "Ben Allah katında Hatem-ül Enbiya olarak yazılı iken henüz daha Âdem (aleyhisselam) çamur halinde yeryüzünde beklemekteydi."
7. "Âdem yaratılmadan on dört bin sene evvel ben Rabbimin yanında bir nur idim."
8. "Cebrail gelip bana (Yüce Allah'ın şöyle buyurdu dedi): Ey Muhammed! Sen olmasaydın cenneti yaratmazdım. Sen olmasaydın cehennemi yaratmazdım."
9. "Ey Muhammed! Sen olmasaydın felekleri (kâinatı) yaratmazdım."²

Yukarıda ifade edilen ne demek olduğunu -sınırlı akıllarımızla- tahayyül etmekte dahi zorlandığımız, Hakikat-i Muhammediyye gibi ilk yaratımın temel dayanağı olan bir meseleyi insanlık binlerce yıldır çözemezken (varoluş meselesi); yardım almadan, bilenlere sormadan, tesadüfen çözme ihtimalimiz ne kadardır? İşte bu noktada Allah'ın kendini bildirme âdetullahının kodlarının peşine düşmek gerekmektedir. Yani Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) zahirî ve manevî varlığını tanıtan, nübüvvet yoluna davet eden, bir nevi zamana iz düşümü olan kâmil dostlarının izinde Hakikat-i Muhammediyye'yi tanımak, anlamak için gayret etmek lazımdır.

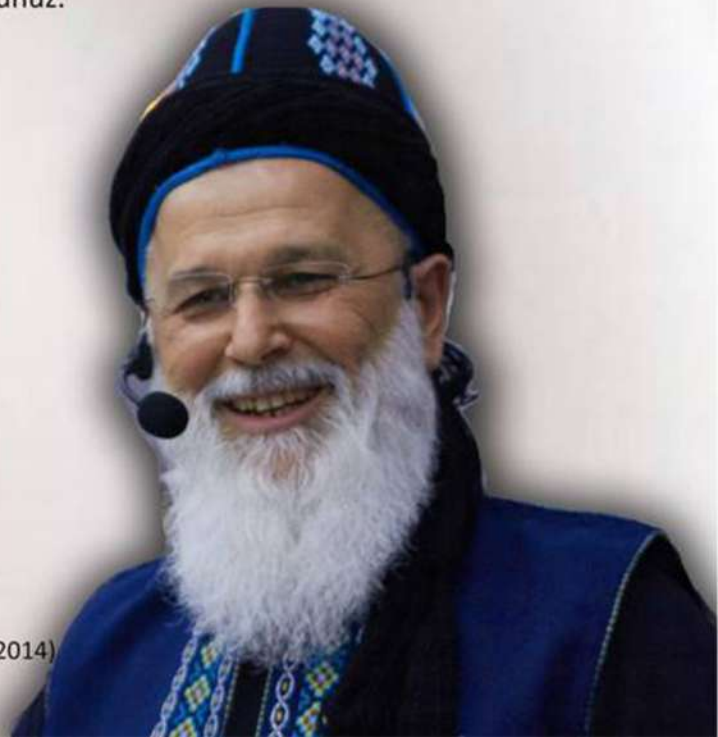
Sonuç olarak bilme derecesi ve yakınlığı düşünüldüğünde Hakikat-i Muhammediyye'yi bir Mürşid-i Kâmil'den dinlemek, öğrenmek, işaret ettiği öğrenme kaynaklarını kullanmak en hakiki yol olacaktır. Bu minvalde benim nazarımda Mürşid-i Kâmil olan Pirim Mustafa Özbağ Beyefendi'nin geçtiğimiz haftalarda tam da bu konuyla ilgili olan mesnevi şerhi sohbetine yönlendirmek istiyorum bu yazıyı. Çünkü sufi bakış açısının Kur'an ve sünnetle kol kola yürüdüğü en taze bilgiyi kendim şerh etmeden, gayriihtiyari çarpıtmadan, olduğu gibi aktarmayı arzu ediyorum. Buyurunuz.

18 Mayıs, Tasavvuf Vakfı Bursa,

264. Mesnevi Şerhi Sohbeti (1940. Beyitten)

Üstad Mustafa ÖZBAĞ

² İDİZ Ferzende, Tasavvufta Hakikat-i Muhammediyye Meselesi ve Mesneviden Örnekler, EKEV Akademi Dergisi Yılı: 18 Sayı: 59 (Bahar 2014)

Sohbetten Alıntılar:

“Sana bazen sensin derim bazen de benim derim. Ne dersem diyeyim ben aydın ve parlak bir güneşim.”

- Cenab-ı Hakk'ın bir kimseye sıfatları ile tecelli etmesi: Bakara 255. ayet-i kerime, Al-i İmran 26. ayet-i kerime, Maide 120. ayet-i kerimelerinin sıfatsal tecelliyata örnek olması.
- Cenab-ı Hakk'ın zatî tecelliyatlarıyla da tecelli etmesi, bunların sıfatsal tecelliyatlardan üstün olması.
- Hazreti Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) “Ya Rabbi Ali'nin döndüğü yere Hakkı döndür.” duasının Hazreti Ali Efendimiz'in üzerinde zatî tecelliyat olduğunun işareti olması.
- Bütün varlıkta fail olan Allah'tır. “La faile illallah”
- Tevhidin özü odur ki Cenab-ı Hakk uluhiyetini hiç kimseyle paylaşmaz; ister Hakk'tan halka tecelli etsin ister halktan Hakk'a tecelli etsin, tecelli sahibi O'dur.
- Hudeybiye Biatlaşması'nda, Fetih Suresi 10. ayet-i kerimenin zatî tecelliyata örnek olması: “Allah'ın eli onların elinin üzerindedir.”
- “Kim Peygambere itaat ederse şüphesiz Allah'a itaat etmiştir.” ayet-i kerimesi. (Nisa Suresi, 80. Ayet-i Kerime)
- “Nerede bir çırağılıktan parlasan orada bütün âlemin müşkülleri hallolur, güneşin dahi aydınlatamadığı karanlık bizim nefsimizden kuşluk çağı gibi aydınlanır.” beyitleri.
- Ey mümin kardeş; bir çırağı bulup, Mürşid-i Kâmil bulup kendini aydınlat.
- “Size iki şey bıraktım, kim bunlara sımsıkı yapışırsa kurtuluşa erer. Bunlar Allah'ın kitabı ve ehl-i beytimdir.” hadis-i şerifi.
- “Kim benim Kur'an ve sünnetime yapışırsa o benim ehl-i beytimdir.” hadis-i şerifi.
- Eğer sen kendi zamanında aydınlanmak istiyorsan her adımını, nefesini sünnet-i Rasulullah'a bağlayan bir çırağı, bir kâmil mürşitten aydınlan.
- Allah'ın velileri eksik olmaz.
- “Allah diyen olduğu müddetçe kıyamet kopmayacaktır.” hadis-i şerifi ve Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin “Gerçek manada Allah diyen zamanın kutbudur.” sözü.
- 3-5 kişi toplanıp da şeyh tayin edilmez, 3-5 kişi toplanıp da buna intisap edilecek denmez. Başınızdaki şeyhin gerçek Mürşid-i Kâmil olup olmadığına bakın, bir Mürşid-i Kâmil'in terbiyesinden çıkmayan kimse şeyh olamaz.
- O kimse rüyada görülüyorsa, rüyada şeytanın şekline şemaline giremediği Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem dilinden tasdiklendiyse o Mürşid-i Kâmil'dir.
- Öyle bir Mürşid-i Kâmil bulduğunda ona itaat et, söylediklerini harfiyen yerine getir. O senin müşkülâtını çözecek olandır.
- Veliler 3 kısımdır.

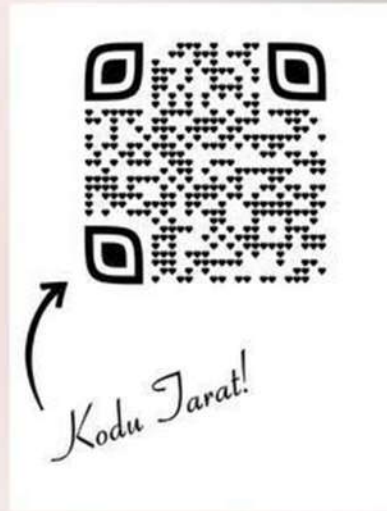
- Mürşid-i Kâmiller peygamberî bir metotla eğitilirler; bu Mürşid-i Kâmil'in görünürdeki öğreticileri önce üstatlarıdır, son kademedede İsa Aleyhisselam, ondan sonra Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemidir. Fenadan bekaya geçince Cenab-ı Hakk'ın zatî tecellileri onun üzerinde tecelli eder.
- Mürşid-i Kâmil'in üzerindeki zatî tecelli sönmeyen bir lamba gibidir çünkü onun öğreticisi ve mihmandarı Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem.
- Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem kalbi her daim zatî tecelliyat altındadır. Hazreti Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem gönlü hiç ölmez, Allah'ın izniyle diridir; herkes uyusa onun gönlü uyumaz.
- Allah hiçbir şey yokken kendi nurundan ve ruhundan bir şey yarattı: "Muhammed-i Mustafa'nın nuraniyeti ve ruhaniyeti."
- Bakara Suresi 31. ayetten yola çıkarak Hazreti Âdem'in arkasında da Hazreti Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem ruhaniyeti ve nuraniyetini görmek.
- Bugün Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemi tanıtamıyoruz.
- Hiçbir şey yok iken Hazreti Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem peygamber idi, bütün esma ve varlık onun ruhaniyeti ve nuraniyetinden çıkıyordu.
- Onun peygamberliği peygamberlik olarak dünyada son bulsa da onun mürşitliği hiçbir zaman bitmeyecektir çünkü o bütün varlığın mürşididir; Cenab-ı Hakk'ın Mürşit sıfatı, ilim sıfatı onun üzerinden tecelli eder.
- Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellemde fani olmayan bir mürşit, mürşit değildir; asılsız iddia sahibi olanlar rezil olursunuz öbür âlemde.
- Sufilik yolu cemaatleşmez, sufilik yolu bir Mürşid-i Kâmil üzerinden yürür. O Mürşid-i Kâmil Hazreti Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selleme tabi olarak yetişir.
- İster o nuru Âdem'den al istersen Âdem'e gelenden al, nur aynı Muhammedî nurdur.
- Mustafa Özbağ sana şunu dedi: "Vefat ettikten sonra bir Mürşid-i Kâmil bul ona teslim ol." dedi.
- Ben Müslüman olunca şunu gördüm: Müslümanların bir parasına dokunmayacaksın, iki rahatına dokunmayacaksın.
- Herkes layık olduğu yolu yürür.
- "Bir tek bizim şeyhimiz Mürşid-i Kâmil, başka bir Mürşid-i Kâmil yok." deme kardeşim.
- Peygamberî nuru tanıyıp itaat eden Allah'a itaat etmiştir.
- Hadis-i şerif: "Bana itaat eden Allah'a itaat etmiş, bana isyan eden Allah'a isyan etmiştir. Emre itaat eden bana itaat etmiş, emre isyan eden de bana isyan etmiştir." Buhari, Müslim
- Ayet-i kerimede geçen "sizden olan emir" sufiler için şeyhleridir.
- Hazreti Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem peygamberliğini kabul ettikten sonra sahih hadis kitaplarındaki bütün hadisleri kabul edeceksiniz, bizim yolumuzun temel öğretisidir.

- *Bu dergâhta duran, bu dergâhta yürüyecek olanlar Kur'an ve sünnet-i seniyyeye sımsıkı yapışıp hadis-i şerifleri kendilerine rehber edecekler.*
- *Seyr-i sülûk yürüyecek olanlar, Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerinin nefesine dahi tabi olacaklar.*
- *Bu yol Muhammed-i Mustafa'nın üzerinden yürür, bu yol Muhammed-i Mustafa'nın adımını izini takip etmektir, bu yol -zahir ve batın- Muhammed-i Mustafa'ya tabiyetten yürünür.*
- *Burası Mustafa Özbağ'ın yolu değil, burası Ahmet'in Mehmet'in yolu değil, burası Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in yolu, başka bir şey düşünmeyeceksiniz.*
- *Bütün mükevvenattaki varlık onun ruhaniyeti ve nuraniyeti üzerinden yürür.*
- *Allah zat olarak batındır ama zatî tecelliyatı Muhammed Mustafa'nın üzerindedir, Allah zat olarak batındır ama bütün sıfatsal tecelliyatları Muhammed Mustafa'nın ruhaniyeti ve nuraniyetinin üzerinden yürür.*
- *Cenab-ı Hakk onu varlığa bir mürşit olarak yaratmıştır, varlık bu manada Muhammed-i Mustafa'nın üzerinden ilmini alır.*
- *Biz Kur'an ve sünnet yolunda yürüyeceğiz, Rabbim bizi onlardan eylesin. Amin.*

Sohbet Linki

<https://youtu.be/gxHKfjxz-eg?si=uzJfNfEdl0Pt3AQx>

Karekodu Tarayarak Sohbete Ulaşabilirsiniz

Öznur YALÇINKAYA

NÜBÜVVET YOLU

571'de Mekke'de doğan,
Dünyamızı şereflendiren,
Anadan, babadan öksüz ve yetim olarak gelen,
Allah (celle celaluhu) tarafından seçilen,
Şeref ve değer sahibiydin sen.
El-Emin'di adın, en emniyetli kişiydin.
Hasretiz sana ya Muhammed, muhtacız sana ya Muhammed!

Güzel ahlakın, adaletin, dürüstlüğün ile
Örnek oldun tüm ümmetine,
Ahlaki erdemleri tamamlamak üzere gönderildin bu âleme.
Ahit ve vaadinde sâbit, kavlinde sâdık idin,
Kuran'dı rehberin nübüvvetin yolunda.

Hira Dağı'nda tebliğ edildi ilk vahyin,
"Oku!" ile emredildi tebliğün,
Cebrail Aleyhisselam'dı müjdeleyicin,
Hazreti Hatice annemizdi en büyük destekçin.
Hazreti Ali, Hazreti Ebubekir, Hazreti Zeyd,
Hazreti Bilal-i Habeşi'ydi ilk iman edenlerin.

Mekkeli putperestlerin işkencelerine maruz kalan,
Ashabı ile birlikte Medine'ye varan
Ümmetin kurtuluşu için büyük gayrette olan,
İki cihan serveri ya Muhammed!

Sıdk ile girmişsin sen bu yola,
Fetanetin ile Allah sevgisini anlattın ashabına.
İsmet sıfatın ile korunandın,
Dünyada da ahirette de sen bizim kurtarıcımızdın.

Medine'de İslam Devleti'ni kuran,
Bedir Savaşı'nı Müslümanlara kazandıran,
Hudeybiye Antlaşması ile
Müslümanların varlığını müşriklere ilan eden,
İki cihan serveri ya Muhammed!

Ashap ile Veda Haccı'na giden,
Hutbede on binlerce Müslüman'a hitap eden,
632 yılında Medine'de vefat eden,
Ravza-ı Mutahhara'da ebedî istirahatete çekilen,
Âlemlere rahmet olarak gönderilen son peygamber
Salat, selam sana ya Muhammed!

Elif ASLAN

Hezeyan

Ben seni hiç görmedim ya Muhammed

Nasıl kokarsın hiç bilmiyorum

Hangi rengi seversin

Yalnız kaldığında ne yaparsın

Ne yapmaktan hoşlanır, hüzünlenince ilk kimin yanına

koşarsın bilmiyorum

Ben seni hep başkalarından dinledim ya Muhammed

Gözlerimi kapattım anlatırlarken

Olur da mübarek yüzünü görürüm diye

Göremedim hep hayalimde kaldın

Şuramda tam şuramda ukte kaldın

Seni görmeyi çok isterdim ya Muhammed

Sana limonlu çayımdan ikram etmeyi

Karşılıklı konuşmayı mesela Mirac'ı

Sohbetini en önden dinlemeyi

Yürürken hemen ardından yürümeyi

Namaz kılarken yanında olmayı

Yemek yerken tuzunu uzatmayı

Ağrıyan ayaklarına merhem sürmeyi

Bana kim inanır dediğinde Hz Hatice ve Hz. Ali'den önce söylemeyi çok isterdim

Çağına geç kalmış olabilirim
Seni hiç tanımıyor, bilmiyor, görmüyor olabilirim
Ama birini tanıyorum
Ona bakınca sen geliyorsun hatırıma
Hiç tanımadığım seni görüyorum aniden
Gözleri sen, duruşu sen, sesi sen, bakışı sen, kokusu sen..

An geliyor diyorum karşımda işte Hz. Muhammed!
Sonra diyorum seven sevdiğine benzer
Bin bir ümitle aynaya koşuyorum
Yüzüme bakıyorum önce
Sonra ellerime
İçimin bir dağ gibi yıkılışını duyuyorum
Ben ya Muhammed!
Ben sana benzemiyorum..

-sallallâhu aleyhi ve sellem-

Melek Bölükbaşı

YAPAY ZEKA'NIN NÜBÜVVETE BAKIŞI

Salamünaleyküm,

Bu ay ki yazımı Chatgpt ile size sunacağım.

Öncelikle Chatgpt'ye kendisini tanıtmasını istiyorum :

Ben ChatGPT, OpenAI tarafından geliştirilen bir dil modeliyim. İnsanlarla etkileşim kurarak sorularına yanıt vermek, bilgi sağlamak ve çeşitli konularda metinler oluşturmak üzere tasarlandım. Yazılı içerikler, makaleler, öyküler ve hatta kod yazmak gibi birçok alanda yardımcı olabilirim. Şimdi, dergi için istediğiniz konu ve içeriği paylaşırsanız, sizin için bir yazı oluşturabilirim.

Daha sonra makale yazımına geçiyoruz:

Chatgpt'ye sorduğum ilk soru şu :

İslami sufi bakış açısı ile bana nübüvveti açıkla.

Cevap :

İslami Sufi bakış açısıyla nübüvvet (peygamberlik), Allah'ın belirli insanları peygamber olarak seçip onlara vahiy yoluyla ilahi mesajlar ilettiği inancını içerir. Sufi perspektifi, peygamberlik kavramını derin ve mistik bir bakış açısıyla ele alır. İşte Sufi bakış açısıyla nübüvvetin bazı temel noktaları:

1. İlahi Aşk ve Bağlantı

Sufiler, peygamberlerin Allah ile olan özel ilişkilerini ve bu ilişkinin bir tezahürü olarak nübüvveti vurgular. Peygamberler, Allah'ın sevgisi ve rahmetiyle dolu olan, O'na yakınlık derecesi yüksek olan seçkin kimselerdir. Bu bağlamda, peygamberlik bir sevgi bağı ve Allah'ın insana olan lütfu olarak görülür.

2. Vahiy ve İlham

Sufiler, vahiy ve ilhamı, peygamberlerin Allah'tan doğrudan aldığı ilahi bilgilendirme ve rehberlik olarak görürler. Bu, yalnızca metinsel bir aktarım değil, aynı zamanda ruhsal bir aydınlanma ve ilahi hakikatlerin kalbe nakşedilmesidir. Peygamberler, bu ilhamı alıp insanlara ileterek onların ruhsal uyanışlarına ve hakikate ulaşmalarına yardımcı olurlar.

3. Örnek ve Rehberlik

Peygamberler, sadece ilahi mesajların taşıyıcıları değil, aynı zamanda ahlaki ve ruhsal örneklerdir. Sufi öğretisi, peygamberlerin yaşamlarının ve ahlaki duruşlarının, insanların kendi manevi yolculuklarında izlemeleri gereken yollar olduğunu vurgular. Peygamberlerin yaşamları, tasavvufi pratikler ve zikirlerle desteklenen bir rehberlik kaynağıdır.

4. Nübüvvetin İçsel Anlamı

Sufiler, nübüvveti sadece dışsal bir olay olarak değil, aynı zamanda içsel bir gerçeklik olarak da kabul ederler. Peygamberlerin içsel tecrübeleri ve Allah ile olan yakınlıkları, müminlerin kendi iç dünyalarında da deneyimleyebilecekleri bir yolculuktur. Bu bağlamda, peygamberlerin deneyimleri, her insanın kendi içsel nübüvvet potansiyelini fark etmesine ve Allah'a yaklaşmasına ilham verir.

5. Muhammedî Nur ve Hakikat

Sufiler, özellikle Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini merkezi bir yere koyarlar. Hz. Muhammed, "Muhammedî Nur"un taşıyıcısı olarak kabul edilir ve bu nurun, tüm peygamberlere ve evliyaya yayıldığına inanılır. Hz. Muhammed'in peygamberliği, tüm peygamberlik zincirinin zirvesi ve tamamlayıcısı olarak görülür.

6. Evrensel Mesaj

Sufilikte nübüvvetin mesajı evrenseldir. Peygamberlerin getirdiği mesajlar, sadece belli bir topluluğa değil, tüm insanlığa hitap eder. Bu mesajlar, evrensel hakikatler ve manevi prensipler içerir ve her çağda geçerliliğini korur.

Sonuç olarak, Sufi bakış açısıyla nübüvvet, derin manevi ve ruhsal bir anlam taşır. Peygamberler, Allah'ın sevgisi ve rahmetiyle insanlara gönderilmiş rehberlerdir ve onların hayatları, sözleri ve manevi deneyimleri, müminlerin kendi ruhsal yolculuklarında ilham kaynağıdır.

İkinci soru şu şekildedir:

Peki bu konu ile ilgili ayet, hadis ve ilk İslam sufilerinin bakış açısı nedir?

Cevap:

Sufi bakış açısıyla nübüvveti anlamak için Kur'an-ı Kerim'den ayetler, hadisler ve ilk İslam sufilerinin görüşleri dikkate alınabilir.

Ayetler

1. Peygamberlik ve Vahiy:

- **Şura Suresi, 51. Ayet:** "Allah, bir insanla ancak vahiy yoluyla veya perde arkasından konuşur ya da bir elçi gönderir de izniyle dilediğini vahyeder. Şüphesiz O, yücedir, hüküm ve hikmet sahibidir."

Bu ayet, Allah'ın peygamberlere vahiy yoluyla mesajlarını ilettiğini ve bunun çeşitli yollarla gerçekleştiğini ifade eder.

2. Peygamberlerin Örnekliği:

- **Ahzab Suresi, 21. Ayet:** "Andolsun ki, Allah'ın Resulünde sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."

Bu ayet, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) müminler için bir örnek olduğunu vurgular, ki bu Sufi öğretisinde peygamberlerin rehberliği ve örnekliği ile uyumludur.

Hadisler

1. İlham ve Vahiy:

- **Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:** "Rüyada gördüğüm şey, nübüvvetin kırk altı cüzünden bir cüzdür." (Buhari, Tabir 5; Müslim, Rüya 8-10)

Bu hadis, peygamberlerin vahiy aldığını ve rüyaların da ilahi bilgilendirme yollarından biri olabileceğini belirtir.

2. Peygamberlerin Mirası:

- **Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:** "Âlimler, peygamberlerin varisleridir." (Tirmizi, İlim 19; Ebu Davud, İlim 1)

Bu hadis, peygamberlerin bilgi ve hikmet mirasını bıraktığını ve âlimlerin bu mirası devraldığını ifade eder. Sufiler, bu mirası manevi bilgelik ve rehberlik olarak değerlendirir.

İlk İslam Sufilerinin Görüşleri

1. Hasan el-Basri (642-728): Hasan el-Basri, peygamberlerin manevi rehberliğine büyük önem vermiştir. Onun sözleri, peygamberlerin örnek alınması gerektiğini ve onların Allah'a yakınlık yolundaki rehberliklerini vurgular:

- "Peygamberlerin yolunu izleyin; çünkü onların yolu, hakikat yoludur."

2. Rabia el-Adeviyye (713-801): Rabia el-Adeviyye, Allah'a duyulan aşkı ve peygamberlerin bu aşkın en yüce örnekleri olduğunu dile getirmiştir. Peygamberlerin Allah'a olan sevgileri ve teslimiyetleri, onun öğretisinde önemli bir yer tutar:

- "Peygamberlerin Allah'a olan aşkı ve sadakati, bizim de rehberimiz olmalıdır."

3. Cüneyd-i Bağdadi (830-910): Cüneyd-i Bağdadi, peygamberlerin ilahi hakikatleri anlamada ve insanlara iletmede benzersiz olduklarını vurgular. Onun sözleri, peygamberlerin manevi bilgelik ve rehberlikteki rollerine işaret eder:

- "Peygamberler, ilahi hakikatlerin taşıyıcılarıdır. Onların yolu, Allah'a giden en güvenli yoldur."

Sufi bakış açısıyla nübüvvet, Kur'an-ı Kerim ve hadislerdeki anlatımlar ve ilk İslam sufilerinin derin manevi tecrübeleriyle şekillenir. Peygamberler, Allah'ın sevgisiyle seçilmiş özel kimseler olup, onların rehberliği ve örneklığı, müminlerin manevi yolculuklarında önemli bir yere sahiptir.

Sonuç:

Özellikle Nuru Muhammedi'nin yazıda yer alması "nübüvvet" kavramı için çok güzeldi. İlk sufileri sıralama biçimi ve konuyla ilişkili ayet, hadisleri alması, aldığı hadislerin kaynağını yazması da çok başarılıydı. Genel itibariyle uyumlu ve doğru bilgileri içeren bir makale oluşturdu.

BEHİYE KOCA

ÇOCUKLARIN GÖZÜNDE İNANÇ

Bir çocuğun sağlıklı büyüebilmesi için nasıl ki beslenmesine bakımına temizliğine önem vermek gerekiyorsa psikolojik açıdan da sağlıklı bir çocuk yetiştirebilmek için çocuğun inancının, dinî duygularının oluşma sürecinin de önemsenmesi gerekir. İnsanın Allah inancının sağlıklı kalması için de ilk yıllar önemlidir. Oluşması değil de kalması için diyoruz çünkü hadis-i şerifte şöyle geçer: **“Her doğan fıtrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi yahut Hristiyan veya Mecusi yapar...”**¹ Eğer biz olması gerektiği gibi davranırsak çocuklarda zaten hâlihazırda olan inanç psikolojisi kendini sağlıklı bir şekilde devam ettirecektir. Ebeveynlerin hatalı tutumları çocuklarda var olan bir inanç duygusunun körelmesine sebep olabilir. Dinî hayatın aktif olduğu ailelerde çocukların bu fıtraten var olan inancın daha erken yaşlarda belirginleştiği gözlemlenmektedir.²

Çocukluk döneminde anne ile bebek arasında sağlıklı gelişmesini beklediğimiz himaye altında olmayla ilgili “güvenli bağlanma” duygusu, inancın temelinde var olan “Allah’a sığınma” duygusu ile benzerlik gösterir. Hatta bazı araştırmacılara göre dinî inancın gelişmesindeki başlangıç noktalarından biri olarak kabul edilir. İlk yıllarda çocuk, anne ve babasına koşulsuz kabul ve inancın, bağlılığın olduğu bir dönem yaşar. Ancak daha sonra anne babasının eksikliklerini yetersizliklerini görmeye başlar, kendisini koruyan her şeye gücü yeten bir güce ihtiyaç duyar. Sonunda bağlanma ve himaye duygusu Allah’a yönelmeye başlamış olur.

Bu süreçte ebeveynler çocuklarını yetiştirirken merkeze kendilerini değil de Allah’ı, Kur’an sünneti daha çok ön plana koyarlarsa çocukların Allah inancının gelişmesi daha sağlıklı yönde ilerler. Yani ebeveynler bazı konularda “Ben istedim, yapman lazım.” yaklaşımından ziyade, “Burada Allah böyle istiyor, bu konuda şu kitapta şöyle yazıyor, biz hata yapabiliriz ama Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) yapmaz.” vb. şekilde yaklaşması daha uygun olur. Anne babanın da Allah’a yöneldiğini, doğru bilgilerin kulaktan dolma değil de nerelerden edinebileceğini gören çocuk farklı yönlendirmelere kapılmadan araştırarak yolunu bulabilir hale gelir.

Hem Kur'an sünnet dairesindeki ahlaki kaidelerin hem de dinî ritüellerin ailenin içinde aktif biçimde yaşanması çocuğun bu konulardaki yatkınlığını artırır. Örneğin sofraya aynı anda oturmak, besmele çekerek başlamak, eleştirmemek, namaz kılmak vb. konularda ebeveynler ne kadar dikkat ederse çocuklar da bunları sünger gibi çeker ve o kadar kolay bu özellikleri davranışlarında gösterir. Ebeveynlerin uygulamada yapmadığı ama sadece sözel uyarı yaptığı konularda bu davranışların kazanılması güçtür. Yapılan bilimsel bir araştırmada anne baba çocuğa ne kadar sağlıklı dinî ve ahlaki eğitim verirse çocukların inanç ve dine dair tutum düzeylerinin o kadar yükseldiği tespit edilmiştir.³

Çocukların Allah ve din ile ilgili sorularına nasıl cevap vermeliyiz?

Çocuklar, büyüdükçe bu konulara farklı açılardan hatta yetişkinlerin aklına bile gelmeyecek sorularla merak duygusu duyarlar. Ebeveynlerin din bilgisinin, hadis bilgisinin iyi olması bu soruları cevaplarken kolaylık sağlar. Cevaplarken Kur'an sünnette nasıl geçiyorsa çocuğun yaşına göre cevaplayarak olduğu gibi söylenebilir. Gerçekçi olmayan, küçük diye geçiştirmek için söylenen cevaplar Allah inancını sağlıklı olmaktan uzaklaştırır. Ancak yine de cevaplayamadığınız sorular geldiğinde "Bilmiyorum, eğer öğrenirsem sana söyleyeceğim." diyebilirsiniz.

Çocuklar, 4 yaş öncesinde ise daha çok dinî yaşantı ile ilgili edindiği tecrübelerden yola çıkarak bazı kelimeleri konuşmalarında kullanırlar ancak sorgulama, merak tam olarak başlamaz.

4-6 yaş grubunda çocuklar Allah ile ilgili büyüyen bir merak içindedirler. "Allah nerede oturur?" "Allah kime benziyor?" vb. sorularla bu meraklarını gidermeye çalışırlar. Bu dönemde Allah'ı sanki bir insanmış gibi düşünürler ve soruları da bunu anlamlandırmaya çalışmak ile ilgilidir.

7-9 yaşlarında çocuklar bir önceki döneme göre merakın yanında dinî uygulamalar hakkında da istek ve merak içindedirler. Uygulama yapmaları ve meraklarının gelişmesi çocukların bu dönemdeki hayat tecrübelerine, gözlemlerine bağlıdır. Ebeveynleriyle bu konuda tecrübe edinen çocukların daha yatkın bir şekilde bu konulara eğildiğini görebiliriz.

Artık 10 yaş sonrasında çocuksu bir Allah inancı kendini bir yetişkinin Allah inancına bırakmaya başlar. Eğer öncesinde Allah ile ilgili ebeveynlerinden gelen öğretici korkutucu (Allah yakar vb.) veya gerçekten farklı söylemler üzerine kurulu değilse sağlıklı gelişim devam eder.⁴

Özetle Allah inancı çocuklarda zaten yaratılıştan itibaren yüküldür. Bizlerin çocukları büyütürken ki yaklaşımları onların gelişimlerinin sapmadan ilerlemesine yardımcı olur. Bu sebeple ebeveynler Allah inancını çocuklarına aşılama çalışırken kulaktan dolma dini bilgilerle, korkutucu cezalandırıcı bir Allah varmış gibi eğitim vermekten kaçınmalıdır. Allah'ı sevmeyi öğretmek çocukluk dönemi için oldukça önemlidir.

Hümevra SEVİNÇ YILDIZ

1.(B4775 Buhârî, Tefsîr, (Rûm) 2; M6755 Müslim, Kader, 22)

2.Özen, M. (2018). İLKOKUL DÖNEMİ ÇOCUKLARININ İNANÇ TUTUMLARININ OLUŞMASINDA ANNE VE BABALARININ ROLÜ. Kırkkale İslami İlimler Fakültesi Dergisi, 3(5), 117-140.

3.Özen, M. (2018). İLKOKUL DÖNEMİ ÇOCUKLARININ İNANÇ TUTUMLARININ OLUŞMASINDA ANNE VE BABALARININ ROLÜ. Kırkkale İslami İlimler Fakültesi Dergisi, 3(5), 117-140.

4.Köylü, M. (2004). Çocukluk dönemi dini inanç gelişimi ve din eğitimi. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 45(2), 37-54.

Mevlidi Çelebi

Meşhur Türkçe "Mevlid" kasidesinin yazarı Bursa'da doğan Süleyman Çelebi, Bursa'da asrın ileri gelen alimlerinden ilim tahsil etti. Büyük bir alim olarak Sultan Yıldırım Beyazıt zamanında Divan-ı Hümayun imamı, sonra da Bursa'da onun inşa ve ihya ettiği caminin imamı oldu. Resulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) olan muhabeti, "Vesilet-ün-necat" isimli Mevlid kasidesini yazmasına vesile oldu.

Mevlid gecesi... Dinimizin kıymet verdiği bir gecedir. Mevlid, Arapçada doğum zamanı demektir. Kameri takvimdeki aylardan Rabi'ul-evvel ayınının 11 ve 12'ci günleri arasındaki geceye Mevlid gecesi denir. Çünkü bu gece, dünyadaki bütün insanlara en son Peygamber olarak gönderilen Hazreti Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) doğduğu gecedir. İslamiyet'te bu gece, Kadir gecesinden sonra en kıymetli gecedir. Peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) nübüvvetinden (Peygamberliğinin bildirilmesinden) sonra, her yıl bu geceye ehemmiyet verilirdi. Her Peygamberin ümmeti, kendi Peygamberlerinin doğum gününü bayram yaparlardı. Bu gün de, bütün Müslümanların bayramı, neşe ve sevinç günüdür. Dünyanın her yerindeki, müslümanlar, bu mübarek gecede Kuran okuyarak, ibadet ederek, mevlid okuyarak Allahu Teala'ya yalvarırlar. Birbirlerini ziyaret ederek hediyeleşirler. Bu gece, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) doğduğu için sevinenler affolunur. Bu gecede, Resulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) doğum zamanı görülen halleri okumak, dinlemek, öğrenmek, dinimizce makbul ve muteber olur. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) kendileri de bunları anlatırlardı. Eshabı kiram da bir yerde toplanıp okurlar, bu halleri anlatırlardı.¹

Peygamber Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) Nurundan Yaratılması

Evvel andık anı kim evveldir ol,
Evveline bulmadı hiç akl yol.
Evvelin ol evvelidir bi-güman,
Ahırin hem ahıridir cavidan.
Çünkü Hak evvelliğin bildin ayan,
Dinle imdi kılayım sun'ın beyan.
Hak teala ne yaratdı evvela,
Cümle mahlukdan, kim ol evvel ola.
Mustafa nurunu evvel kıldı var,
Sevdi anı, ol Kerim-ü-Kirdgar.
Her ne dürlü kim saadet vardurur,
Yahşi huy u görklü adet vardurur.
Hak ana verdi mükemmel eyledi,
Yaradılmışdan müfaddal eyledi.
Andan oldu her nihan ü aşikar,
Arş-ü-ferş-ü yerde gökte ne ki var.
Ger Muhammed olmaya idi ayan,
Olmayacaktı zemin ü asuman.
Hem vesile olduğuyçün ol Resul,
Adem'in Hak tevbesin kıldı kabul.
Ger Muhammed gelmeyeydi aleme,
Tac-i izzet ermez idi Adem'e.
Nuh anınçün garkdan buldu necat,
Dahi doğmadan göründü mu'cizat.
Cümle anın dostluğuna adına,
Bunca izzet kıldı Hak ecdadına.
Ceddi olduğuyçün anın hem Halil,
Narı Cennet kıldı ona ol Celil.
Hem dahi Musa elindeki asa,
Oldu anın hürmetine ejderha.
Ölmeyip İsa göğe bulduğu yol,
Ümmetinden olmak için idi ol.
Çok temenni kıldılar Hakdan bunlar,
Kim Muhammed ümmetinden olalar.
Embiyanın şeksiz ol sultanıdır,
Cümlesinin canı içre canıdır.
Gerçi kim bunlar dahi mürsel-durur,
Lakin Ahmed ekmele-ü-efdal-durur.
Zira efdallığa ol elyak-durur,
Anı öyle bilmeyen ahmak-durur.
Pes Muhammed'dir bu varlığa sebep,
Cehd edip O'nun rızasın kıl taleb.
Şer'ini tut ümmeti ol ümmeti,
Ta nasib ola sana Hah rahmeti.²

Peygamber Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) Ahlakı

İşid imdi nice vermiş ol Celil,
Mustafa'ya hulk-ı evsafi cemil.
Hulk idi daim işi bu halk ile,
Halkı hod kul kılmış idi hulk ile.
Rabbinin adını zakirdi müdam,
Her ne Hakdan gelse şakirdi müdam.
Her kaçan yatsaydı ol Fahr-i cihan,
Bir hasır üzre yatardı ol heman.
Hak dedi dağları altun eyleyem,
Dürlü ni'metlere seni doyuram.
Ol Habibullah dedi ya zin-niam,
Ümmetim-çün ben bu hale razıyam.
Katlanırım onların-çün zahmete
Ümmetimi eyle layık rahmete.
Her kemalat ile kamil şah idi.
Anın için ol Habibullah idi.
Halk içinde adımız has eyledik,
Lakin halvetde gönlümüz pas eyledik.
Ümmet oldur sünnetin terk etmeye.
Dimediği yere hergiz gitmeye.
Bugün anın sünnetin terk ideriz,
Yarın anda varacağız n'ideriz.
Ya ilahi saklagıl imanımız,
Verelim iman ile ta canımız.
Kabrimiz iman ile pür-nur kıl,
Munis-i gılman ile hem hur kıl.
Hen dahi mizanımız eyle sakil,
Cennete girmeğe lütfun kıl delil.
Mustafa'ya hem-civar et ya Kerim,
Cennet-i Firdevs içinde ya Rahim.
Lutf ile göster bize didarını,
Ni'metinle toylagıl kullarını.
Nur-i Ahmed izzetine ey Huda,
Eyleme bizi Muhammed'den cüda.
Bu kemalat ile gör ol pak zat,
Bulamadı mevtden bu alemde nacat.
Aşık isen sen eğer ey nig-nam,
Aşk ile de es-salatü ves-selam.³

YELİZ ÇELİK

1,2,3 İslam Alimleri Ansiklopedisi, Türkiye Gazetesi

SÖZCÜKLER BİR DÜNYA

Nübüvvet: Kelime olarak haber verme anlamındadır. Terim olarak peygamberlik, nebilik, elçilik, risalet anlamlarına gelir. Allah'ın (c.c.) gönderdiği vahiyleri, emir ve yasakları alıp insanlara dinin gerçeklerini duyurma; söz, tutum ve davranışlarıyla açıklama makamı olan peygamberlik vazifesidir.

Risalet: Tebliğ etmek, haber götürmek, elçilik etmek, birinin bir amaçla bir yere gönderilmesi gibi anlamlara gelir. Aynı zamanda Allah ile insanlar arasında dünya ve âhiretle ilgili ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla yapılan elçilik görevi.

Nebi: Allah'tan haber alan demektir. İslam dininde kendisine kitap indirilmemiş peygamber demektir.

Resul: Kendisine kitap inmiş peygamber.

Secde: Sözlükte "eğilmek, boyun eğmek, tevazu ile alını yere koymak" anlamındaki sūcūd masdarından gelen secde fıkıh terimi olarak namazda alın, burun, el ayakları, dizler ve ayak parmakları zemine değecek şekilde yere kapanmayı ifade eder.

Rukū: Sözlükte "eğilmek" anlamına gelen rükū' kelimesi, fıkıh terimi olarak namazda kıraatin tamamlanmasından sonra baş ve sırt düz bir yüzey oluşturacak ve eller dizlere ulaşacak biçimde öne doğru eğilmeyi ifade eder.

Mevlid: Mevlîd, İslâm edebiyatında Hz. Muhammed'in doğum gününde yapılan kutlama merasimlerine, bu merasimlerde okunmak üzere yazılan ve bestelenen manzum şeklindeki edebî metinlere verilen isim. Mevlîd, bunun yanında İslâm edebiyatında müstakil bir edebî türdür.

Veli: "Mümin kullarına yardım eden, onları koruyan, işlerini gören, onların yakını ve dostu" anlamındaki velî Allah'ın isimlerinden biridir. Veli kavramı, cahiliye döneminde beşeri himaye ve koruma anlamında kullanılırken, Kur'an ile beraber bu kavram ilahi himaye ve koruma anlamında kullanılmıştır.

Betül Yücetaş

KART ETKİNLİĞİ

MALZEMELER

- Kırmızı, yeşil, siyah karton
- Kalem
- Yapıştırıcı
- Makas
- Ayet

HAZIRLANIŞI

Kırmızı kartondan daire şekli çıkartılır. Dairenin içine kenarlarından başlanarak dairesel çizgiler çizilir. Makasla çizgilerden kesilerek dairesel şekil çıkartılır. Kartonun en son kısmını dıştan içe doğru kıvrıyarak gül oluşturulur.. Yeşil kartondan iki tane kalp şekli kesilir, üst üste konularak orta kısımdan kalpler yapıştırılarak yaprak oluşturulur. Siyah kartona gül, yaprak, ayet uygun yerlere yapıştırılır.

Ayşegül SÜKÜT

İNŞİKĀKU'L-KAMER

Sözlükte “bölünmek, yarılmak” anlamında kullanılan inşikak , kamer kelimesiyle birleşince “ayın ikiye bölünmesi” şeklinde ifade ediliyor. İnşikāku'l-kamer tabiri, Kur'ân-ı Kerîm'de kıyametin yaklaştığını bildiren âyette geçmektedir.¹

“Kıyamet yaklaştı, ay yarıldı. Onlar ise, ne zaman bir mu'cize görseler yüz çevirir ve ‘Bu daimî bir sihirdir.’ derler.”²

Ayın ikiye yarılması mucizesi, Medine'ye hicretten önce Kureyş müşriklerinin istekleri üzerine -Yüce Allah'ın izniyle- Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından gösterildiği Enes b. Malik[, Hz. Ali, Huzeyfe b. Yeman, Abdullah b. Mes'ud, Abdullah b. Abbas, Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Amr b. Âs, Cübeyr b. Mut'im (radiallahuanhüm) gibi pek çok sahabeden nakledilmiştir.

Kureyş müşriklerinden, Velid b. Mugîre, Ebu Cehil, Âs b. Vâil, Âs b. Hişam, Esved b. Abdi Yağus, Esved b. Muttalib, Zem'a b. Esved, Nadr b. Haris ve daha başkaları³,

Peygamberimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) "Eğersen gerçekten peygambersen, bize Kameri (Ayı), yarısı Ebu Kubeys dağı, yarısı da Kuaykian dağı üzerinde görülmek üzere ikiye ayır!" dediler. Peygamberimiz (sallahu aleyhi ve sellem)"Eğer bunu yaparsam iman eder misiniz?" diye sordu. Müşrikler "Evet! İman ederiz." dediler.

Ayın bedir, yani dolunay olduğu, iyice görüldüğü gece, Peygamberimiz (sallahu aleyhi ve sellem), müşriklerin istedikleri şeyi kendisine vermesini, Yüce Allah'tan diledi. Cebrail (aleyhisselam) inip, Allah'ın duasını kabul ettiğini Allah resulüne (sallahu aleyhi ve sellem) duyurunca, o da Mekkelilere haber verdi. Müşrikler Ayın on dördüncü gecesinde, Ayın ikiye ayrıldığını gördüler!

Yüce Allah, Ayın yarısını Ebu Kubeys dağı, yarısını da Kuaykian dağı arasında doğdurunca, Peygamberimiz (sallahu aleyhi ve sellem) "Ey Ebu Seleme b. Abdused! Erkam b. Ebi'l-Erkam! Şahit olunuz!" diyerek Müslümanlara; "Ey filan! Ey filan! Şahit olunuz!" diye de müşriklere seslendi. Fakat müşrikler "Bu, Ebu Kebşe'nin oğlunun bir sihridir!" "Ebu Kebşe'nin oğlu sizi sihirledi!" "Muhammed bizi sihirledi!" dediler.

1. <https://islamansiklopedisi.org.tr/insikakul-kamer>

2. kamer suresi 54/1-2

3. Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c. 1, s. 280; Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c. 3, s. 119; Suyûtî, Dürü'l-mensûr, c. 6, s. 133; Kastalâni, Mevâhibu'l-ledünniye, c.1 , s. 467; Diyarbekrî, Hamis, c. 1, s. 299; Zürkânî, Mevâhibu'l-ledünniye Şerhi, c. 5, s.110.

Bazısı da "Muhammed bizi sihirlediye, bütün insanları da sihirleyemez ya! Başka beldeler halkından, yanınıza gelecek olanlara, sorun bakalım: Bunu onlar da görmüşler mi?" dedi.

Her taraftan gelenlere sordular "Evet! Onu biz de öyle gördük! Ayı ikiye yarılmış gördük!" dediler. Ayın ikiye ayrılmış olduğunu haber verdiler. Her taraftan gelenlerden, Ayın ikiye ayrıldığını görüp de haber vermeyen bir kimse kalmadı.

Fakat müşrikler iman etmekten, Müslüman olmaktan yüz çevirip "Bu, müstemir (olagelen) bir sihirdir!", "Ebu Talib'in yetiminin sihri semâya da tesir etti" dediler.⁴

Bu mucize "kamer suresinde" ise şöyle ifade edilmektedir;

1-Vakit yaklaştı ve ay yarıldı.

2-Onlar bir mûcize görseler hemen yüz çevirip, "Bu öteden beri bilinen bir sihir!" derler.

3- Hep yalan saydılar ve kişisel arzularına uydular; oysa her iş yerli yerindedir.

4- Andolsun ki onlara tuttıkları yoldan vazgeçirecek nice haberler geldi;

5- Eksiksiz bir hikmet! Ama uyarılar fayda vermiyor.

6-Öyleyse sen de onlardan yüz çevir. Çağrıcının görülmedik bilinmedik bir şeye çağırıldığı günde;

7-8- Gözlerini korku bürümüş halde kabirlerinden çıkıp etrafa yayılmış çekirgeler gibi o çağrıcıya doğru koşarlar. İnkârcılar, "Bu, gerçekten zor bir gün!" derler.

Ayın yarılması hadisesi Hadis-i şeriflerde geniş olarak zikredilmiştir. Buharî bu konuyu, "Müşriklerin Peygamber (sas)'den kendilerine bir mucize göstermelerini istemeleri ve Peygamberin de onlara ayın yarılmasını göstermesi" şeklinde bir başlık altında incelemiştir.⁵

Gece gökyüzümüzdeki en parlak ve en büyük nesne olan Ay, gezegenimizin eksenindeki salınımını yumuşatarak Dünya'yı daha yaşanabilir bir gezegen haline getirir ve nispeten istikrarlı bir iklime yol açar. Ayrıca gelgitlere neden olarak binlerce yıldır insanları tarımdan ulaşıma, günümüzde enerji üretimine kadar pek çok alan da etkisiyle yönlendiren bir ritim yaratır.

Ay'ın, birkaç milyar yıl önce Mars büyüklüğünde bir cismin Dünya'ya çarpması sonucu oluştuğu tahmin ediliyor. Önceden latinede luna deniyordu. insan yaşamı için elverişli değil. Ancak günümüzde gündemlerden düşmeyen uzay kolonisi haberleri, gelecekte ayın yüzeyinin de kullanılabileceğini gösteriyor.

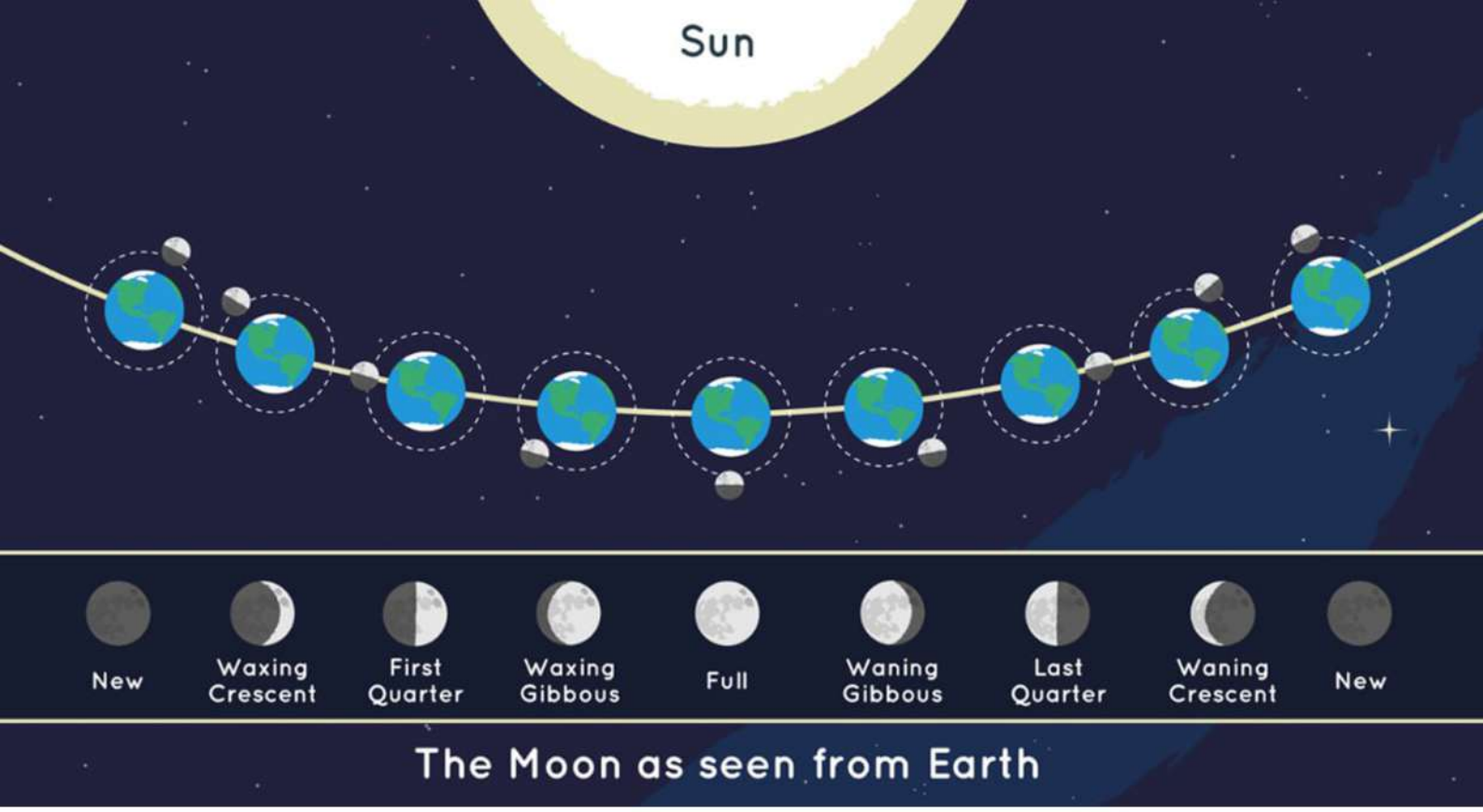
"Ay ortalama 238.855 mil (384.400 kilometre) uzaklıktadır. Bu, Dünya ile Ay arasına 30 Dünya büyüklüğünde gezegenin sığabileceği anlamına gelir. Ay, Dünya'dan yavaş yavaş uzaklaşıyor. Bu uzaklaşma her yıl yaklaşık 2,5 cm kadar. Ayın yüzeyi 100 milyon yıl içinde küresel "magma okyanusunun" çoğu kristalleşmiş, daha az yoğun kayalar yukarı doğru yüzmüş ve sonunda ay kabuğunu oluşturmuştur.

Ay, Dünya etrafında döndüğü hızla döner (eşzamanlı dönüş denir), bu nedenle aynı yarım küre her zaman Dünya'ya bakar. Bazı insanlar uzak tarafa Dünya'dan asla göremediğimiz yarım küreye "karanlık taraf" derler, ancak bu yanıltıcıdır. Ay Dünya'nın yörüngesinde dönerken, farklı kısımlar farklı zamanlarda güneş ışığı veya karanlıktadır. Değişen aydınlatma, bizim bakış açımıza göre Ay'ın evrelerden geçmesinin nedenidir.

"Dolunay" sırasında, Dünya'dan görebildiğimiz Ay'ın yarım küresi Güneş tarafından tamamen aydınlatılır. Ve "yeni ay", Ay'ın uzak tarafı tam güneş ışığına sahip olduğunda ve bize bakan tarafı gece olduğunda meydana gelir.

4. <https://sorularlailamiyet.com/kaynak/ayin-yarilmasi-mucizesi>

5. "KUR'AN'DA "AY'IN YARILMASI" MUCİZESİ" dç. Dr. Hüseyin Çelik, Manas sosyal araştırma dergisi, 2017, cilt 6, sayı 4

The Moon as seen from Earth

Ay, Dünya etrafında 27 Dünya gününde tam bir yörünge tamamlar ve aynı oranda veya aynı zaman diliminde döner. Dünya da hareket ettiği için Güneş'in etrafında dönerken kendi eksenini etrafında döner bizim bakış açımıza göre Ay, her 29 günde bir bizim etrafımızda dönüyor gibi görünür.

Çarpışmaları engellemek için çok seyrek bir atmosfere sahip olan Ay'ın yüzeyine, asteroit, meteor ve kuyruklu yıldızlardan oluşan sürekli bir yağmur çarpar ve geride çok sayıda krater bırakır. Tycho Krateri 52 milden (85 kilometre) daha geniştir.

Milyarlarca yıl boyunca, bu etkiler Ay'ın yüzeyini devasa kayalardan toza kadar uzanan parçalara ayırdı. Neredeyse tüm Ay, ay regolit adı verilen kömür grisi, tozlu toz ve kayalık enkazdan oluşan bir moloz yığınıyla kaplıdır. Altında, megaregolit adı verilen kırık bir kaya tabanı bölgesi vardır.

Ay'ın aydınlık bölgeleri yaylalar olarak bilinir. Maria (Latince denizler) olarak adlandırılan karanlık özellikler 4,2 ila 1,2 milyar yıl önce lavla dolu olan çarpma havzalarıdır. Bu aydınlık ve karanlık bölgeler, erken kabuğun bir ay magma okyanusundan nasıl kristalleşmiş olabileceğine dair kanıt sağlayan farklı bileşim ve yaşlardaki kayaları temsil eder. Milyarlarca yıldır korunan kraterlerin kendileri, Ay ve iç güneş sistemindeki diğer gök cisimleri için bir çarpma geçmişi sağlar.

Ay'da doğru yerlere bakarsanız, ekipman parçaları, Amerikan bayrakları ve hatta astronotların geride bıraktığı bir kamera bulursunuz. Orada olduğunuzda, Ay'ın yüzeyindeki yer çekiminin Dünya'ninkinin altıda biri olduğunu fark edersiniz, bu yüzden ay yürüyüşlerinin görüntülerinde astronotlar neredeyse yüzeyde zıplıyormuş gibi görünür.

Ay'da sıcaklık tam Güneş'teyken yaklaşık 260 derece Fahrenheit'a (127 derece Santigrat) ulaşır, ancak karanlıkta sıcaklıklar yaklaşık -280 derece Fahrenheit'a (-173 derece Santigrat) düşer.

Bilim insanları ayrıca Ay'ın mikrometeoroidler tarafından bombalanması durumunda Ay yüzeyinin suyunu serbest bıraktığını buldular. Yüzey, yalnızca büyük mikrometeoroidler tarafından delinebilen birkaç santimetrelilik kuru toprak tabakasıyla korunmaktadır. Mikrometeoroidler Ay'ın yüzeyine çarptığında, kraterdeki malzemenin çoğu buharlaşır. Şok dalgası, toprağın tanelerini kaplayan suyu serbest bırakmak için yeterli enerji taşır. Bu suyun çoğu uzaya salınır.

Ekim 2020'de NASA'nın Kızılötesi Astronomi için Stratosferik Gözlemevi (SOFIA), Ay'ın güneş ışığı alan yüzeyinde ilk kez su olduğunu doğruladı. Bu keşif, suyun Ay yüzeyinde dağılmış olabileceğini ve soğuk, gölgeli yerlerle sınırlı olmadığını gösteriyor. SOFIA, Ay'ın güney yarım küresinde bulunan ve Dünya'dan görülebilen en büyük kraterlerden biri olan Clavius Krateri'nde su molekülleri (H₂O) tespit etti. Ay'ın ekzosfer adı verilen çok ince ve zayıf bir atmosferi vardır. Güneş'in radyasyonundan veya meteoroidlerin etkilerinden herhangi bir koruma sağlamaz. Erken Ay, karasal gezegenler için küresel manyetik alanlar üretme mekanizması olan içsel bir dinamo geliştirmiş olabilir, ancak bugün Ay'ın çok zayıf bir manyetik alanı var. Dünya'daki manyetik alan, Ay'ın manyetik alanından binlerce kat daha güçlüdür"⁶

Ay güneş ve dünya yörünge dizilimlerine bağlı olarak birbirini gölgelerler. Bu durum ay tutulması olarak bilinir. Üç şekilde ay tutulması vardır.

Tam ay tutulması

Ay, Dünya'nın gölgesinin iç kısmına doğru hareket eder. Dünya atmosferinden geçen güneş ışığının bir kısmı Ay'ın yüzeyine ulaşır ve onu loş bir şekilde aydınlatır. Daha kısa dalga boylarına sahip renkler (maviler ve morlar) kırmızı ve turuncu gibi daha uzun dalga boylarına sahip renklere daha kolay dağılır. Bu daha uzun dalga boyları Dünya atmosferinden geçtiği ve daha kısa dalga boyları dağıldığı için Ay, turuncu veya kırmızımsı görünür. Tutulma sırasında Dünya atmosferinde ne kadar çok toz veya bulut varsa, Ay o kadar kırmızı görünür.

Kısmi ay tutulması

Güneş, Dünya ve Ay'ın kusurlu hizalanması, Ay'ın Dünya'nın gölgesinin yalnızca bir kısmından geçmesiyle sonuçlanır. Gölge büyür ve sonra geriler, ancak Ay'ı tamamen örtmez.

Yarı gölgeli tutulma

Bunun gerçekleştiğini bilmiyorsanız, kaçırabilirsiniz. Ay, Dünya'nın yarı gölgesinden veya gölgesinin soluk dış kısmından geçer. Ay o kadar hafif sönükleşir ki fark etmek zor olabilir.⁷

Son olarak ayın evrelerinden bahsederek;

Dünya gibi Ay'ın da bir gündüz ve bir gece tarafı vardır ve Ay döndükçe bunlar değişir. Güneş her zaman Ay'ın yarısını aydınlatırken diğer yarısı karanlık kalır, ancak Ay yörüngesinde hareket ettikçe o aydınlatılmış yarının ne kadarını görebildiğimiz değişir. Teknik olarak, Ay'ın evrelerini şu şekilde tanımlayabiliriz: Yeni Ay, İlk Dördün, Dolunay ve Son Dördün evreleri Ay, Dünya ile 0, 90, 180 ve 270 derece açı ile konumlandığında ortaya çıkar.⁸

6.<https://science.nasa.gov/moon/tidal-locking/>

7.<https://science.nasa.gov/moon/eclipses/>

8.<https://www.uzay.co/ayin-evreleri-nelerdir/2020>

Yeni ay

Bu, Ay'ın görünmeyen evresidir; Ay'ın aydınlatılmış tarafı Güneş'e, gece tarafı ise Dünya'ya bakar. Bu evrede, Ay gökyüzünün Güneş ile aynı noktasındadır ve Güneş ile birlikte doğar ve batar. Aydınlanmış taraf sadece Dünya'dan uzağa bakmakla kalmaz, aynı zamanda gündüzleri de yukarıdadır! Unutmayın, bu evrede Ay, Ay'ın yörüngesinin eğimi nedeniyle genellikle Dünya ile Güneş arasından doğrudan geçmez. Sadece Dünya'daki bakış açımıza göre Güneş'in yakınından geçer.

Hilal şeklinde büyüyen

Ay'ın aydınlatılmış yarısı çoğunlukla Dünya'dan uzağa baktığında ve gezegenimizden yalnızca küçük bir kısmı görülebildiğinde oluşur. Ay'ın yörüngesi Ay'ın gündüz tarafını daha da görünür hale getirdikçe her gün büyür. Ay her gün biraz daha geç doğar.

Birinci Çeyrek

Ay artık aylık yolculuğunun dörtte birini tamamladı ve aydınlatılmış tarafının yarısını görüyorsunuz. İnsanlar buna rahatlıkla yarım ay diyebilir, ancak unutmayın, gökyüzünde gerçekten tanık olduğunuz şey bu değil. Tüm Ay'ın sadece bir dilimini görüyorsunuz - aydınlatılmış yarısının yarısı. İlk dördün ay öğlen civarında doğar ve gece yarısı civarında batar. Akşamları gökyüzünde yüksektedir ve mükemmel bir izleme sağlar.

Büyüyen Kambur(ilk dördün)

Artık Ay'ın gündüz tarafının büyük kısmı görünür hale geldi ve Ay gökyüzünde daha parlak görünüyor.

Dolunay

Bu, Güneş'in Ay'ın tüm gündüz tarafını aydınlatmasını görmeye en çok yaklaştığımız zamandır (bu nedenle teknik olarak bu gerçek yarım ay olurdu). Ay, Dünya'dan bakıldığında Güneş'in karşısındadır ve Ay'ın gündüz tarafını ortaya çıkarır. Dolunay gün batımında doğar ve gün doğumunda batar. Ay, ...

Azalan Kambur(son dördün)

Ay Güneş'e doğru yolculuğuna geri başladığında, Ay'ın karşı tarafı artık Ay'ın ışığını yansıtır. Aydınlık taraf küçülüyor gibi görünür, ancak Ay'ın yörüngesi onu sadece bizim bakış açımızdan görüş alanımızdan uzaklaştırır. Ay her gece daha da geç doğar.

Son Çeyrek

Ay, Dünya'nın perspektifinden bakıldığında yarı aydınlatılmış gibi görünür, ancak aslında Güneş tarafından aydınlatılan Ay'ın yarısının yarısını görüyorsunuz - veya bir çeyreğini. Üçüncü çeyrek ay olarak da bilinen son çeyrek ay, gece yarısı civarında doğar ve öğlen civarında batar.

Azalan Hilal

Ay, yörüngesinde gündüz yüzünün doğrudan Güneş'e baktığı noktaya neredeyse geri döndü ve bizim bakış açımızdan gördüğümüz tek şey ince bir eğri.⁹

Emine ÖZTAŞ

9. <https://science.nasa.gov/moon/moon-phases/>